Lodzer Tageblat № 84

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאָדזער טאָגעבלאַט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 100-57, פון אַדמיניסטראַציע 100-47.

מאָנטאָג, פ' תזריע-מצורע, כ"ו ניסן תרצ"א

13 kwietnia 1931 r.

24-טער יאָהרגאַנג

קאָנפערענץ פון לאָרד פּאַספילד מיט ווייצמאַן'ען

שומר פון דער קאַלאָניע נהלל פערוואונדעט פון אַראַבישע גנבים.— אַראַבישע דעלעגאַציע פאָהרט קיין לאָנדאָן

פּאָליציי אויף די שפּורען פון די מערדער פון חיפה

קאָנפערענץ פון לאָרד פּאַספילד מיט פּראָפ. ווייצמאַן

לאָנדאָן, 12 אַפּריל (יט"א) „דזשואיש כראָניקל" מעלדעט, אַז פּראָפ. ווייצמאַן וועט היינט אויפגענומען ווערען פון לאָרד פּאַספילד און אַנדערע העכערע בעאַמטע פון קאָלאָניאַל-מיניסטעריום.

דער שומר פון נהלל שווער פערוואונדעט

ירושלים, 12 אַפּריל (יטא) דער שומר פון דער קאָלאָניע נהלל משה פּאָלעוויטש איז בעפאַלען געוואָרען פון אַראַבישע גנבים און איז פערוואונדעט געוואָרען. זיין צושטאַנד איז אַן'ערנסטער. ער איז אָפּגעפיהרט געוואָרען אין שפּיטאָל.

אַראַבישע דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן

ירושלים, 12 אַפּריל (יט"א) אַ אַראַבישע דעלעגאַציע פאָהרט אָפּ קיין לאָנדאָן. דער ציל פון איהר רייזע איז נישט בעוואוסט.

פּוילישער גענ.-קאָנסול איז א"י בעזוכט די פערוואונדעטע פּוילישע יודען

ירושלים, 12 אַפּריל (יטא) דער פּוילישער גענעראַל-קאָנסול קאָניוקאָווסקי האָט בעזוכט אין שפּיטאָל די פערוואונדעטע פּוילישע יודען. ווי מען ניט איבער וועט די פּוילישע רעגירונג אַרויסטרעטען מיט אַ ענטשעדיגונגס-תבועה לטובת די געליטענע.

קאָנפערענץ פון ברית-טרומפּעלדאָר

לאָנדאָן, 12 אַפּריל (יט"א) דאָ האָט זיך געעפענט די קאָנפערענץ פון ברית-טרומפּעלדאָר. זשאַבאָטינסקי האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען די אויפגאַבען פון דער יוגענד.

אויף די שפּורען פון די חיפה'ער מערדער

ירושלים, 12 אַפּריל (יטא) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן שוידערליכען מאָרד זענען אַרעסטירט געוואָרען 50 אַראַבער, וואָס זענען אָפּגעפיהרט געוואָרען אין דער תפיסה אין חיפה. ווי די פּאָליציי ערקלערט איז זי שוין געקומען אויף די שפּורען פון די מערדער און זי ווייס שוין די נעמען פון דריי רוצחים.

ווי מען האַלט אָבער אין די יודישע קרייזען ווערט די אויספאָרשונג נישט געפיהרט אין דער געהעריגער ריכטונג.

וול. יאָקאָווליוויטש גראַסמאַן – מיטגליד פון העכסטען עקאָנאָמישען ראַט איז סאוו.-פערבאַנד

מאָסקווא (יטא) דער ראַט פון די פאָלקס-קאָמיסאַרען (מיניסטערען) האָט נאָמינירט וולאַדימיר יאַקאָוולעוויטש גראָסמאַן אַלס מיטגליד פון פּרעזידיום פון העכסטען עקאָנאָמישען ראַט פון דעם סאָוועטען-פערבאַנד.

זשאַבאָטינסקי-טורנע איבער אייראָפּע

דאַנציג (יטא) וולאַדימיר זשאַבאָטינסקי האָט אָנגעהויבען אַ פאַרטראָגען-טורנע איבער מיטעל- און מזרח-אייראָפּע. דער טורנע הויבט זיך אָן אין דאַנציג נאָך דער וועלט-קאָנפערענץ פון ברית-טרומפּעלדאָר און וועט געהן קנפּלען, דענטשלאַנד, עסטרייך, אונגאַרן, רומעניען און משעכאָסלאָוואַקיי.

דער טורנע עכטדאַלט פאַרטראָגען אין בער ציוניסטישער פּאָליטיק און וועט דויערן אַ נאַנצען חודש ביז בערך האַלב מאַי.

טיראַלער דייטשען פאַדערן אַ רעוויזיע פון די גרעניצען

בערלין, 12. (טפּ.)

„בערלינער טאָגעבלאַט" מעלדעט, אַז אין גינסבריק איז פאָרגעקומען אַ מיטינג נעגען די פאַרפאָלגונגען פון דייטשען אין דרום-טראָל. דער מיטינג האָט אָנגענומען אַ בעשלוס, וואָס פאָדערט אַ רעוויזיע פון דער איצטיגער אינטאַליענישע-עסטרייכישער גרעניץ און האָט די רעזאָלוציע מעלדגראַפיש בערגעשיקט צום פּרעזידענט פון די פאַראייניגטע שטאַטען היבער.

אַמעריקאַנער אין אַמעריקאַ

כעטען זיך מען זאָל זיי אַרויסשיקען פון לאַנד

דעטראָיט, 12. (טפּ.) אַ כך אויס לענדער דאָבען זיך געווענדעט צו דער וואַשינגטאָנער רעגירונג מיט דער בקשה זיי אַרויסצושיקען פון אַמעריקאַ אין די לענדער פון וואַנען זיי שטאַמען.

די אַמעריקאַנער רעגירונג האָט אָבער נישט אַזוי פיל געלד זיי צו קענען געבען אויף חוצאות און זי שטעהט דעריבער פאַר אַ האַרבען ענין.

גרויסע גנבה אין דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). הענט פטנאַכט איז אין דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גרויסע גנבה. עס זענען אַרויסגענומען פון אונזער פּרוכת'ן, טליתים און אַנדערע חפצים אין ווערט פון העכער 10 מיליאָנען זל.

18-יעריגער בחור זיך פער'סמ'ט מיט גאַז

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אויף קאַווולע נאָס 7 האָט מען הענט געפונען אַ פער'סמ'טן פון גאַז דעם 18-יעריגען משה ווייסן יונגערמאַן. לוים אַלע כמנים איז ער בענאָגען זעלבסטמאָרד. די אָנגעקומענע גיכע הילף האָט אים שוין נישט בעזיי זע זאָפּצוריאַטעווען.

ד"ר מאַגנעס וועגען דער נויטווענדיקייט

צו אָרגאַניזירען די חכמת-היהדות

ניו יאָרק (יט"א) אין פילאַדעלפיע איז פאָרגעקומען די 43-טע יעהרליכע מערזאַמלונג פון דער „יודישער פאָרלאַגס-געזעלשאַפט" (דזשואיש פּאָבליקיישאָן סאָסייטי). אויף דער פאַרזאַמלונג איז אַרויסגעטרעטען דער קאַנצלער פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט ד"ר י. ל. מאַגנעס. וועלכער האָט ערקלערט צום אַנדער:

עס איז געקומען די צייט, אַז די חכמי ישראל פון דער גאַנצער וועלט זאָלען זיך פאַראייניגען און זיך צוזאַמענקומען קען ירושלים מיט'ן ציעל אַז סצוואַרבעטען אַן אַרבייטספּלאַן פאַר אַרויסגעבען אויף אַ געהעריגען אופן די קלאַסישע דשבראַעישע ווערק. די העברעאישע אויסגיוועריזעטע איז גרונט אינטערעסירט אַלע דאָזיגע אינציאַטיוו. וואָלט זי נאָר אָנגעהויבען געוואָרען, וואָלטן שוין אַרבייטן אַלע גרויסע מאַנען אַלס מיטגליד פון פּרעזידיום פון העכסטען עקאָנאָמישען ראַט פון דעם סאָוועטען-פאַרבאַנד.

אַ ציטער אַלס סובלאָקאַטאָר ענטשפּרעכענד פאַר אַ האַנדעלס-לאָקאַל. קאָן אויך זיין אויפ'ן ערשטען שטאָק פון נאָוואָמיעסקאַ 2 ביז אַגראַדאָוואַ ווערט פון זאָפּאָרט געזוכט. אָפערטען אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער „M. B." פערמיטלער געווינשען. 1625

ווינעראַרטאָפּעדישע פּראַצאַווניע

אונטער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט יאָנטער לויט גיפס-מאַדעלען וואָלאָדקעס נעגען פלאַט-פס-קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַטען א. ז. וו. גדאַנסקאַ 28 וו. 1, פון 5-7 אָוועגד

Dr. A. Mazur

וויסקאַדניאַ 67, טעל. 166-01

נעמט אָן פון 10-1.30 און פון 4-6 אָוועגד.

Dr. med. J. LUBICZ

Chirurg-Orelped

ספּעציאַליסט פון ביינער- און געלענקע-קראַנקהייטען
מערקרימינגען פון פלייצעס און גלידער.
ווי אויך פון גלידער שווינדזוכט.
גדאַנסקאַ 28, — טעל. 183-17
נעמט אָן פון 2 ביז 4.30 נאָכמיטאָג.

Dr. med. H. Karaś

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
זג יערזשער 16
נעהמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 3 ביז 7 אָוועגד

Dr.med. Adam Bender

אינערליכע ספּעציעל האַרץ-קראַנקהייטען
נאַרוטאָוויטשא 30, טעל. 214-75
נעמט אָן פון 5 ביז 7 נאָכמ.

Dr. med. A. S. Tenenbaum

אינערליכע קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעטראָגען
פּיעטריקאָווער 109
טעלעפאָן 220-25

Dr. med. G. Gersztajn

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
טראַוגוטאַ 12 Traugutta
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוועגד.

אונגעלונגענער אָטענטאַט אויף קאַנצלער ברונינג

בערלין, 12. (טפּ.)

קאַנצלער ברונינג האָט בעזוכט אַ פאַסט-פּאַקעט מיט לעכט-ברענגערץ מאַטעריאַלען. בעת די סעקרעטאַרין האָט געעפענט דעם פּאַקעט האָבען די טעטער אַלען גליק זיך נישט אָנגעצונדען. דער פּאַקעט צונאַמען מיט'ן ברוין אין איבערגעגעבען געוואָרען דער פּאָליצי.

די אגודה'שע וואהל-קאמיסיע איז פאביאניץ

אנערמענט נישט קיין רעקלאמאציעס

פאביאניץ, (טעלעפאָניש צום לאָדזער טאָגעבלאַט). די אגודה'שע וואהל-קאָמיסיע האָט גע'פסל'ט 450 וואהל-בערעכטיגטע קהלה-מיטגלידער. די אָפּגעגעבענע רעקלאַמאַציעס האָבען נישט געהאָלט קיין פעולה. דער דאָזיגער פאַקט האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע אויפרעגונג אין דער שטאָט. שבת איז אין שוהל געקומען צו עכוב הקריאה אין דער צעבונטעוועטער עולם מתפללים האָט נישט געמאַכט קיין מי שבירכ'ס דעם רב נאָר די ציוניסטישע פיהרער. די אויפרעגונג אין שטאָט איז געווען אַזוי גרויס, אַז מאָר'ן רב'ס הויז איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען אַ פּאָליציי-וואַך.

ד"ר מאַגנעס וועגען דער נויטווענדיקייט

צו אָרגאַניזירען די חכמת-היהדות

ניו יאָרק (יט"א) אין פילאַדעלפיע איז פאָרגעקומען די 43-טע יעהרליכע מערזאַמלונג פון דער „יודישער פאָרלאַגס-געזעלשאַפט" (דזשואיש פּאָבליקיישאָן סאָסייטי). אויף דער פאַרזאַמלונג איז אַרויסגעטרעטען דער קאַנצלער פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט ד"ר י. ל. מאַגנעס. וועלכער האָט ערקלערט צום אַנדער:

עס איז געקומען די צייט, אַז די חכמי ישראל פון דער גאַנצער וועלט זאָלען זיך פאַראייניגען און זיך צוזאַמענקומען קען ירושלים מיט'ן ציעל אַז סצוואַרבעטען אַן אַרבייטספּלאַן פאַר אַרויסגעבען אויף אַ געהעריגען אופן די קלאַסישע דשבראַעישע ווערק. די העברעאישע אויסגיוועריזעטע איז גרונט אינטערעסירט אַלע דאָזיגע אינציאַטיוו. וואָלט זי נאָר אָנגעהויבען געוואָרען, וואָלטן שוין אַרבייטן אַלע גרויסע מאַנען אַלס מיטגליד פון אויסגיוועריזעטע.

אויסלענדער איז אַמעריקאַ

כעטען זיך מען זאָל זיי אַרויסשיקען פון לאַנד

דעטראָיט, 12. (טפּ.) אַ כך אויס לענדער דאָבען זיך געווענדעט צו דער וואַשינגטאָנער רעגירונג מיט דער בקשה זיי אַרויסצושיקען פון אַמעריקאַ אין די לענדער פון וואַנען זיי שטאַמען.

די אַמעריקאַנער רעגירונג האָט אָבער נישט פיל געלד זיי צו קענען געבען אויף חוצאות און זי שטעהט דעריבער פאַר אַ האַרבען ענין.

גרויסע גנבה אין דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). הענט פטנאַכט איז אין דער וואַרשאַווער סינאַגאָגע אויסגעפיהרט געוואָרען אַ גרויסע גנבה. עס זענען אַרויסגענומען פון אונזער פּרוכת'ן, טליתים און אַנדערע חפצים אין ווערט פון העכער 10 מיליאָנען זל.

18-יעריגער בחור זיך פער'סמ'ט מיט גאַז

וואַרשאַ, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אויף קאַווולע נאָס 7 האָט מען הענט געפונען אַ פער'סמ'טן פון גאַז דעם 18-יעריגען משה ווייסן יונגערמאַן. לוים אַלע כמנים איז ער בענאָגען זעלבסטמאָרד. די אָנגעקומענע גיכע הילף האָט אים שוין נישט בעזיי זע זאָפּצוריאַטעווען.

אונגעלונגענער אָטענטאַט אויף קאַנצלער ברונינג

בערלין, 12. (טפּ.)

קאַנצלער ברונינג האָט בעקומען אַ פּאַסט-פּאַקעט מיט לעכט-ברענגערץ מאַטעריאַלען. בעת די סעקרעטאַרין האָט געעפענט דעם פּאַקעט האָבען די טעטער אַלען גליק זיך נישט אָנגעצונדען. דער פּאַקעט צונאַמען מיט'ן ברוין איז איבערגעגעבען געוואָרען דער פּאָליצי.

די אגודה'שע וואהל-קאמיסיע איז פאביאניץ

אנערמענט נישט קיין רעקלאמאציעס

פאביאניץ, (טעלעפאָניש צום לאָדזער טאָגעבלאַט). די אגודה'שע וואהל-קאָמיסיע האָט גע'פסל'ט 450 וואהל-בערעכטיגטע קהלה-מיטגלידער. די אָפּגעגעבענע רעקלאַמאַציעס האָבען נישט געהאָלט קיין פעולה. דער דאָזיגער פאַקט האָט אַרויסגערופען אַ גרויסע אויפרעגונג אין דער שטאָט. שבת איז אין שוהל געקומען צו עכוב הקריאה אין דער צעבונטעוועטער עולם מתפללים האָט נישט געמאַכט קיין מי שבירכ'ס דעם רב נאָר די ציוניסטישע פיהרער. די אויפרעגונג אין שטאָט איז געווען אַזוי גרויס, אַז מאָר'ן רב'ס הויז איז אַוועקגעשטעלט געוואָרען אַ פּאָליציי-וואַך.

הוי נפלה עטרת ראשנו! אחרי מחלה כבדה וממושכה שבק חיים לכל חי

נ"ע יעקב שלמה ב"ר מיכל ארבאך

(גיסו של אדמו"ר שליט"א מאלכסנדר) בשנת החמשים וחמש לימי חיין

ההלויה תהיה ביום ב' תזומ"צ בשעה 12 בצהרים מבית האבל ברחוב צגלנינה 43.

משפחתו המתאבלת.

האבען דעם גרעסטען עקאָנאָמישען ראַט אין סאָוועטען-פאַרבאַנד

לאָדזער טאָגעבלאַט

מזל טוב!

אַ הערצליכען מזל-טוב ווינש איך מיין ג' שעף

ה' ש. ה. ליסס און פרוי

צו דער פערלאָבונג פון זייער זוהן

ה' פישעל מיט פרל. רוזשא אויערבאַך

און דעם יונגען פּאָר אַ גליקליך צוזאַמענלעבען

ז. רובינשטיין

גאַרן

40/2 מאַקאָ פּרימאַ קוואַליטעט

פּר ייזווערט אָפּצוגעבען. אָפערטען אין אַדמינ.
פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער „גאַרן".

Dr. med. A. Szpryngier

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען.
נעמט אָן אין לעטשניצע „צענטראַלנאַ" פּיעטריק. 62
פון 3-4 און אין דער היים קילינסקיעגאָ 30
פון 5-7 נאָכמ. טעל. 222.27.

דעם ה' מענדיל ווידאַווסקי און פאַמיליע

צוליב'ן פריהצייטיגען טויט פון זייער יונג-פערשטאָרבענער טאָכטער און שוועסטער

נ"ע מלכה

דריקען אויס זייער טיפסטען בייליייד.

יעקב נעלקען, יודל לעווענבערג.
אברהם בענדער, מרדכי זאָנענבערג

פראגע: דאנציגער קאריידאר פאר'ן פעלקער-בונד?

בלוטיגע צוזאמענשטויסען צווישן קאמוניסטען און היטלעריסטען

וואהל-זיג פון די רעפובליקאנער אין שפאניען

דער דאנציגער קאריידאר פאר'ן פעלקער-בונד?

פאריז, 12 אפר'ל (ספ.) אהער אין אנגעקומען קעלאג. אין א געשפרעך מיט זשורנאליסטען האט ער ערקלערט, אז אויף דער נאהענטסטער סעסיע פון פעלקער-בונד ראט וועט הויפטזעכליך בעטראכט ווערען די פראגע פון דאנציגער קאריידאר.

די דאזיגע ערקלערונג האט א ן די פאריזער פאליטישע קרייזען געמאכט א שטארקען אונדרוק.

63. סעסיע פון פעלקער-בונד-ראט

וועט זיין איינע פון די וויכטיגסטע פאליטישע קאנפערענצען

גענף, 12. (ספ.) די 63-טע סעסיע פון פעלקערבונד-ראט וועט זיין אנע פון די וויכטיגסטע פאליטישע קאנפערענצען פון די לעצטע צייטן. א גרויסע פראגע וועגן א פארזיצענדען אויף דער ענטוואפנונגס קאנפערענץ פון 1932 וועט מסתמא נאך נישט בעטראכט ווערען דאנעבען וועט בעשטימט ווערען דאס ארט פון דער קאנפערענץ. דעם גרעסטען שאנס האט גענף. דער פעלקערבונד וועט אויך אויף זיין זיצונג בעטראכטען א רטח אנקלאגס פון די מינדערהייטען און וואהרשיינליך אויך די א"י פראגע.

טשעכאסלאוואקיען וועט זיך נישט בעמייליגען

איז דער דייטש-עסטרייכישער צאל-אוניע

פראג, 12. (ספ.) דער טשעכישער אגראר מיניסטער ברעזער האט געהאלטען א דערקלערונג, אין וועלכער ער האט געזאגט, אז דאס צושטעהן פון טשעכאסלאוואקיען צו דער דייטש-עסטרייכישער צאל-אוניע א ן אונטערקוי ד, וועל דאס וואלט געשטעלט אין סכנה די אנאפהענגיגקייט פון דער רפובליק.

רעפרעסיעס געגען דער רעכטער פרעסע איז דייטשלאנד

בערלין, 12. (ספ.) די צייטונג „שטאהלהעלם" איז אפגעשטעלט געווארן אויף 3 חדשים צוליב א ארטיקעל, וואס דער פיהרער פון שטאהלהעלם מאיר וואזנער האט פארעפנטלוכט א.נ. „פינאנדערלאנען דעם פרעסישען סטם", וועלכער ענטהאלט שווערע בעלידיגונגען געגען אויפ'ן אדרעס פון דער פרעסישער רעגירונג.

דער אויבער פרעזידענט פון דער פרא ווינץ שלעזוויג האט אפגעשטעלט דאס ערשיינען פון דער רעכטע צייטונג „לאנדפאלק" אויף 1 חודש.

בלוטיג געשלעג צווישען היטלעריסטען און ס. ד.-מען איז דאנציג

דאנציג, 12. (ספ.) הייטנט האט דא אויסגעבראכן א גרויס געשלעג צווישען היטלעריסטען און סא"ציאל דעמאקראטען. 7 פערזאנען זענען פערוואונדעט געווארען.

בלוטיגע צוזאמענשטויסען צווישען היטלעריסטען און קאמוניסטען

בערלין, 12. (ספ.) אין שמעטעל קאטעניצא האט הייטנט, אויסגעבראכען א גרויס געשלעג צווישען היטלעריסטען און קאמוניסטען. 1 קאמוניסט איז דערשאסען געווארען אויפ'ם טויט.

זיג פון די רעפובליקאנער אין שפאניען

מאדריד, 12 אפריל (ספעצ.) ביי די מוניציפאליטעט-וואהלען האבען די רעפובליקאנער אפגעהאלטען א נצחון. זיי האבען אומעטום בעקומען א מעהרהייט מיט'ן אויסנאהם פון מאדריד, וואו דער רעזולטאט פון די וואהלען איז נאכנישט בעקאנט.

די רעוואלוציע איז פארטוגאל

לאגאן, 12. (ספ.) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון קאבינעט-המט א ן ליסאבאן איז בעשלאסען געווארען צו ערהעהרן זאוים נאהמס-צושטאנד אויף די אינזלען סאא, מיגעל און טערקערא, וואס געהערען דעם אזארע-ארכיפעלאג. די מיל טערישע גארניזאנען אין פינ משאל אייף מאדערא און אויך אויף די דערמאנטע צוויי אינזלען זענען אויפ'ם געלעזט געווארען. די דאזיגע בעשלוסען בעשטעטיגען די יר עות, אז די רעוואלוציע פערשפרעט זיך אויך אויף די אזארען. אויסער דעם האט די רעגירונג אנגענומען א דעקרעט ארויסצוגעבען אלע מיל טער-לייט און מלוכה-בעאמטע, וואס שטיצען די רעוואלוציע.

יעקב שלמה ארבאך ז"ל

געכטען אין אהענד א ז נאך א לאנגער און שווערער קראנקהייט געשטאר בען אנגער פון די אנגעזעהענסטע ביר גער פון אונזער שטאט ר' יעקב שלמה ארבאך ז"ל, א שוועגער פון אלעקסאנדער רב'ן שליט"א.

ער פערשטארבענער האט געשטאמט אין די סוחרישע און חסידישע קרייזען אלס גרויסער בעל צדקה און נדבן. ער איז געווען מ מגליד פון פיל פילאנטרופישע אינסטיטוציעס און זיך געלאזט קאסטען א סך געלד אויף יידישע צוועקען.

תנצב"ה.

דער רעגירונגס-קריזיס איז רוים גניען

בוקארעסט, 12. (ספ.) דער קעניג האט הייטנט אויסגענומען א רטה פאליטיקער, ווי אזוערעסקי'ן מאגיו'ן א. א. ווי די פרעסע גיט אן האט דער קעניג זיך בעמיהט זיי צו א פעצינען, זיי זאלען אונטערשטיצען די בעמיהונגען פון טיטולעסקי'ן.

ווי מען שטעהט אין די פאליטישע קרייזען זאלען ד אונטערהאנדלונגען ווענען שאפען די נייע רעגירונג בקרוב פערענדיגט ווערען.

לופט - ליניע דאנציג—ווארשא—בוקארעסט—סאלאניקי

ווארשא, (טעלעפאניש) פון דער פו'לישער רעגירונג האט די טעג אונטער געשריבען זא אפטאר מיט בולגאריען און ייחדט איצט אונטערהאנדלונגען מיט אטען און בוקארעסט וועגען אויסבויען די לופט-ליניע דאנציג—ווארשא—לעמבערג — בוקארעסט — סאלאניקי.

מען האפט, אז אין קומענדיגען חודש זאל שוין אנגעשטעלט ווערען דער רעגולערער לופט-פערקעהר ביז סאלאניקי, וואס וועט אזוי ארום פערבינדען דעם באלטיק מיט עגאיישען ים.

צוזאמענפאהר פון פאוויאטאווע זעלבסטפערוואלטונגען

ווארשא, (טעלעפאניש) הייטנט האט זיך אין ווארשא געפעלגט א אלפוילישער צוזאמענפאהר פון די פאוויאטאווע זעלבסטפערוואלטונגען, וואס איז צו נויפגעריפען געווארען דורכ'ן פערבאנד פון די פו'לישע פאוויאטען.

אויפ'ן צוזאמענפאהר וועט צווישען אנדערן בעטראכט ווערען די פראגע וועגען דער מאטיגקייט פון די פאוויאטאווע זעלבסטפערוואלטונגען אין דער צייט פון איצטיגען ווירטשאפטליכען קריזיס.

יידישע יונגעלייט ענטלויפען פון די סעוואסטאפאלער פאבריקען

מאסקווא (ימא) אן'ערך 15 פראצענט פון ד 150 יידישע יונגעלייט, וואס זענען דורכ'ן „קאמזעמ" אנגעשיקט געווארען אין די סעוואסטאפאלער פאבריקען אויף פראפעסיאנעלע אויסבילדונג, זענען אנטלאפען און זיך אומגעקעהרט אין זייערע שטעטלעך. צווישען די אין סעוואסטאפאל איבערגעבליבענע יונגעליט ארבעטער הערשט א שטארקע אונציפרידענהייט. די סבות דערפון זענען מחלוקות אלגעמיין-פאקאלע און מחלוקות זענען זיי נוגע בלויז די יידישע יונגעלייט ערשטענס, דאקען זיי אין סעוואסטאפאל נישט בעקומען קיין דירות. פיל פון די אנגעקומענע זענען אנגעגעדרעט געווארען א ן הארבות אהן דער מיגרעס מער אנרוכונג, זאגאר אהן בעטגעוואנד. צוזאמענס, ווערען די יונגע שיכער געצוואונגען צו ארבעטען צוגלייך מיט די ארבייטער אנשטאט צו בעקומען אויסבילדונג אין די עגמשפערעטיגע באכען. חיין דעם לעדען נאך די יידישע יונגעלייט פון די פסדר'ר גע אנסיסעטיטי שע אויסברוכען, דאך זענען די בעדינגונגען אנגערעגליך פאר די יונגע יידישע איבערוואנדערער.

צו די יודישע גוט-בעזיצערס אין פו'לען

א ווענדונג פון יוד. סטודענטען-אגראנאמען

דער קרייז פון די יודישע סטודענטען-אגראנאמען ביים ווילנער אוניווערזיטעט ווענדעט זיך דערמיט מיט אנ'אפעל צו די יודישע גוט-בעזיצער און לאנדווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס קומען צו הילף דער יודישער יוגענט, וועלכע שטודירט אגראנאמיע, דורך ערטיילען איהר זומער-פראקטיק אין זייערע גיטער.

דער אוניווערזיטעט בעזארגט נישט די סטודענטען מיט זומער-פראקטיק און דעריבער זענען מיר געצוואונגען פון איינגענער איניציאטיוו צו זוכען זומערארבייט פאר אונזערע מיטגלידער.

מיר האפען, אז אונזער אפעל וועט געפינען א געהעריגען אפקלאנג ביי די יודישע גוט-בעזיצער.

פערוואלטונג פון קרייז פון די יודישע סטודענטן-אגראנאמען, ביים ווילנער אוניווערזיטעט.

אונזער אדרעס:

Koło Rolników Studentów Żydów U. S. B.
Wilno, Ludwisarska. 4.

פון ספארט-לעבען

„ל. ק. ס." — „קראקאוויא" 1:4 (0:2)

נעכטען איז אויף „ל. ק. ס" פלאץ פארגעקומען דער צווייטער מעטש וועגען מייסטערשאפט פון דער „ליגא" צווישען „ל. ק. ס" און דעם מייסטער פון פו'לען „קראקאוויא" דער אויסטריט פון דעם לעצטען האט ארויסגערופען א גרויסע פערא'נטערעסירונג אין די היגע ספארט ספערען און כאטש דאס וועטער איז געווען נישט זיכער האט זיך פערזאמעלט א עולם פון 5000 מאן.

„ל. ק. ס." האט געשפילט מיט גרויסע אמביציע און געהאט א איבערוויכט איבערן געגנער, וועלכער האט געשפילט שוואך. דער נצחון פון לאדזער מייסטער איז געווען פולקאם פערדינט.

ביידע מאנשאפטען זענען ארויסגעטרעטען מיט 1 רעזערוו-שפילער.

דאס שפיל הויבט אן „ל. ק. ס." אין ווארפט אן א שטארקע טעמפא „קראקאוויא" דעפרימירט פערטיידיגט זיך שוואך. שוין אין די 8 מינוט ערצילט פעיא דאס ערשטע טויער פאר „ל. ק. ס." „קראקאוויא" גרייפט אן. אבער די פערטיידיגונג פון „ל.ק.ס." ליקווידירען אלע געפעהרליכע מאמענטען אין דער 35 מינוט שיסט הערבסטרייך דאס צוויטע טויער פאר „ל.ק.ס".

נאך דער פו'זיג ערצילט „קראקאוויא" אין די ערשטע מינוטען דורך טשערניק דאס אייניגע טויער „ל.ק.ס." רעוואנשירט זיך מיט 2 טויערען געשאסען דורך הערבשטרייך.

אויסגעצייכענט האבען זיך פון „ל. ק.ס". גאלעצקי און הערבשטרייך: פון „קראקאוויא" — שפערליג. ריכטער ה' ברושעזשינסקי פון פו'זיזען.

„הכח" — „ביעג" 2:2 (1:1)

דער מעטש צווישען „הכח" און „ביעג" וועגען מייסטערשאפט פון דער „א" קלאס האט זיך פערענדיגט מיט א רעמי רעזולטאט. „הכח" האט געשפילט שוואכער ווי אויף די לעצטע מעטשען, ראגעגען „ביעג" האט געשפילט מיט גרויסע אמביציע.

„הכח" איז ארויסגעטרעטען אהן באל-זאט, בוימגארטען און מארגענשטערן.

אין די ערשטע מינוטען ערצילט „ביעג" דאס ערשטע טויער „הכח" גרייפט אן און האט א לייכטען איבערגעוויכט איבער דעם געגנער, אין דער 30 מינוט גלייכט אויס דעם רעזולטאט ערענבערג פון א ווייטען שאס.

אין דער צווייטער העלפט שיסט ערענבערג אין דער 6 מינוט דאס 2 טויער פאר „הכח". 8 מינוט שפעטער גלייכט „ביעג" אויס דעם רעזולטאט פון א „אפסיד" דאס ווייטערדיגע שפיל ענדערט נישט דעם רעזולטאט. ריכטער ה' סטעמפיען.

„ארקאן" — „מ'וריסטען" 2:5 (0:3)

א פערדינטער נצחון פון „ארקאן", וועלכער איז דער גרעסטער קאנדידאט אויף דעם מייסטער טיטעל.

הכח" II — „ביעג" II 3:2
„ל. ק. ס." II — „חשמונאי" 0:4
ב. מ. צ. - ל. מ. ס. ג. 0:0
„בורזשאי" — „ווירזעור" 1:3
קאלישע (ספ. פאר „לאדזער טאגעבלאט").
„ו. ק. ס." (לאדז) — „ס. ק. ס." 0:3

ליגע מייסטערשאפט

„פאלאניא" — „לעביא" 2:1
„וויסלא" — „ווארטא" 1:4

בערס-קאמפען איז העלענאוו

פרעמאנ אונער האט דער ספארט-פאראין „אוניאן" אין וו לאקאל אנ-קיעדיגונג פרנדשאפטס באקס-קאמפען וועגען האבען געהערט צו די זעהר אינטערעסאנטע. זעהר שטארק האבען דאס מאל אנגעראטשט די צושויער די יידישע באקסער פון „בר כוכבא".

די „אוניאן" און „מאקאל" באקסער דאבען אויך ארויסגעוויזען ווייטערע גאר שרוטען. די רעזולטאטען פון די קאמפען זענען געווען פאלגענדע:

אין פאפיר-געוויכט: ליבערמאן (בר-כוכבא) — ביצער 2 (אוניאן) דעמי.

אין דעפער וועג: קוסמאש (מאקאל) — פו'שער (בר-כוכבא) דעמי.

עהרזשעווסקי (מאקאל) — ביצער 2 (אוניאן) זיג. ביצער איז אויך דער נעכטיגער זיגער אויף פינגטען אין הערבשטרייך.

אין פליגענדע גאנג: ליבערמאן (בר-כוכבא) — ביצער 2 (אוניאן) דעמי.

אין דעפער וועג: קוסמאש (מאקאל) — פו'שער (בר-כוכבא) דעמי.

עהרזשעווסקי (מאקאל) — ביצער 2 (אוניאן) זיג. ביצער איז אויף דער נעכטיגער אויף פינגטען אין הערבשטרייך.

אין פליגענדע גאנג: ליבערמאן (בר-כוכבא) — ביצער 2 (אוניאן) דעמי.

אין דעפער וועג: קוסמאש (מאקאל) — פו'שער (בר-כוכבא) דעמי.

עהרזשעווסקי (מאקאל) — ביצער

מעטשען פון ווינער סאציאליסטישע ספארט-קלובען איז ארץ-ישראל

ווען (ימא) אויף דער אינלאנדיגן פון ארץ ישראל'דיגען ארבעטס-ספארט-פעראין „הפועל" האט דער דעמאקראטישער ארבעטער סאציאל-דעמאקראטישער פערבאנד אין ווינ אנגענומען א ספארטלער עקסקורס ע קען א"י, און שפילען דארט עטליכע ספארט-מעמשען אין די וויל-מ גסטע פלעצער פון ארץ ישראל. די ווייטערע „ארבעטער צייטונג" בעצייכנט די עקסקורסיע פון דעמש-עסטרייכישע סאציאל-דעמאקראטישע ספארטלער קען פאלעסטינא אלס סימן פון פערברודע-רונג און סאל דארעמעט מיט דער יודישער ארבעטערשאפט אין פאלעסטינא בכלל און מיט דער יודישער ספארט-בע-וועגונג בפרט.

עס איז דאס ערשטע מאל, וואס די עסטרייכישע סאציאל-דעמאקראטיע וויל זיך כאפש אויף דעם וועג פון ספארט-בעקעגען מיט'ן יודישען אויפבוי-ווערק אין ארץ ישראל.

ווי עס ווערט מיטגעטיילט, וועט זיך די יודישע ארבעטערשאפט פון א" רעוואנשירען אין ווען מיט א גאסט-שפיל פון פאלעסטינער ארבעטער-שטאטער „אוהל". דער דירעקטער פון „אוהל" משר הלוי ווערט שוין די טעג ערווארט אין ווען, פרי צוגדייטען דאס העברעאישע גאסט-שפיל אין אנגער פון די גרעסערע ווינער טעאטערן.

פארברייטונגען צו דער אלימפיאדע איז ארץ-ישראל

ווען שטימען נישט מיט דער ווירקליכקייט. דער טבבי-וועלט פערבאנד גרונט זיך ענערגיש צו דער אלימפ ארץ און וועט אין סעפטעמבער דעלעגירען א ספעציעלען שליח קען ארץ ישראל, פרי דורכפיהרען די טעכנישע פארברייטונגען.

צוזאמענפאהר פון שול-אינספעקטארען

אונטערן פארזיץ פון שול-קוראטאר גאדאמסקי איז פארגעקומען א צוזאמענפאהר פון שול-אינספעקטארען אין לאדזער, ער קרייז. ער האט זיך בעשעפטיגט מיט פראגען וועגען ענדערן דאס פראגראם פון די למודים און וועגען דער אויסזיכט איבער די שולען. ס'איז אויך בעריהרט געווארען די פראגע וועגען פערגרעסערן די צאהל שולען און וועגען די נאהענטע מאטורא-צוזאמענקונפט.

עקספארט פון לאדזער טעקסטיל-סחורות האלט איז אייז פאלען

לויט בעריכטען פון טעקסטיל עקספארט-פערבאנד, האט די לאדזער טעקסטיל אינדוסטריע אין חודש מערץ עקספארטירט קען אויסלאנד וועגען בוים-וואל אויסארבעטונגען פאר 99,328 זל., קאלירטע בוימוואל סחורות פאר 781,712 זל., קאלירטער בוימוואל-גארן פאר 145,627 זל., בוימוואל-ארטיקלען פאר 260,372 זל., בענדער צו קאפעלשען פאר 21,629 זל., ווינאניע-גארן פאר 31,869 זל., קאלירטער קאמגארן פאר 186,268 זל. צרוים אין צרוים האט דע רלאדזער טעקסטיל עקספארט אין מערץ בעטראגען 2 מיליאן 291,507 זל. אין פערגלייך מיט פעברואר פ. י. איז דע רלאדזער עקספארט געפאלען אויף קנאפע אנדערטהאלבען מיליאן זל. אויך אין פערגלייך מיט פעברואר ד. י. א ז דער עקספארט אין מערץ פערקלענערט געווארען.

8-טונג!
דאס
לאדזער טאגעבלאט
פעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פריה
אין אלע באהן-קיאסקען
(„Ruch")

לאָדזער טאַגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נעמט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָווענד
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.
אדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skz. poczt. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 160-57, אדמיניסטראַציע 100-47.

דער טומעל אַרום דער רעדע פון פראַנצ. פּרעזידענט דומערג

די רעדע וואָס דער פראַנצויזישער פּרעזידענט דומערג האָט געהאַלטען אין ניצא איז א פּאָליטישע געשעהעניש פון דער ערשטער מדרגה. און דער דאָזיגער ...

שאַרף זעהר פיל זאָרגען זיינע מקורבים און ראַט-געבער, אז דומערג'ס רעדע איז נישט געווען קיין דעמאָנסטראַציע געגען בריאַנ'ס פּאָליטיק, קאָן מען אויך ...

יודישע נייעס

אויסצייכנונג פון אַ יודישען געלעהרטען

וויען (יטאַ) דער בונדעס-קאַנצלער מיקלאַס האָט ערטיילט דעם הויפראַט פּראָפ. שלמה פראַנקפורטער דעם זיל-בערנעם עהרען-קרייץ פון דער עסטרייכישער רעפּובליק אין אָנערקענונג פון זיינע פערדינסטען פאַר דעם בילדונגס-וועזען אין עסטרייך. פּראָפ. פראַנקפורטער איז לאַנג יאָהרען געווען דער דירעקטאָר פון דער וויענער אוניווערזיטעטס-ביבליאָטעק. מיט אַ צייט צוריק איז ער אריבער אין פּענסיע. די לעצטע יאָהרען איז פּראָפ. פראַנקפורטער טעטיג אויף פערשידענע געביטען פון יודיש-פּאָליטישען לעבען און פון יודישען ערציהונגס-וועזען.

יובילעאום פון קראָקאווער מלוכה'שען יוד. טעאַטער

מאָסקווע (יטאַ) דער יודישער מלוכה'שער טעאַטער אויף אוקראינא פייערט איצט דעם יובילעאום פון זיין 5-יאָהריגען עקזיסטענץ. דער טעאַטער איז אָרגאַניזירט געוואָרען אין דעצעמבער 1925. אין משך פון די לעצטע חדשים שפּילט דער טעאַטער ביי אַ בעזוכער-פרעקווענץ פון 75 פּראָצ., וואָס ווערט בעטראַכט אַלס אַ זעהר הויכע.

נישט קיין יודישער ביבליאָטעק-דירעקטאָר אין וואַטיקאַן

רוים (יטאַ) מיט אַ קורצער צייט צוריק איז אין דער טשעכאָסלאָוואַקישער פּרעסע געווען מיטגעטיילט, אז אַ יונגער יודישער געלעהרטער מיטן נאָמען נפתלי פריד פון דער שטעטעל פּאָלאַנע אין קאַרפּאַטען-רוסלאַנד איז נאָמינירט געוואָרען אלס דירעקטאָר פון דער העברעאישער ...

די ענגלישע טענות צו די געשפּרעכען פון די מיניסטאָרען מיט די יט"א-פאָרשטעהער

אָרגאַן פון דער לאָדזער סאַנאַציע בעווייַנט דעם נייעם בודזשעט

אונזערע לעזער געדענקען נאָך מסתמא דאָס געשפּרעך, וואָס דער מיניסטער סקלאַרקאָווסקי, בעק און דער בילדונגס-מיניסטער משענאַנסקי האָבען געהאַט מיט די פאָרשטעהער פון יט"א. קוים איז פון אונז אויך נישט אַנגעקומען צו נעמען ערנסט די ווערטער פון די רעגירונג ...

... דער אַנטיסעמיטיזם ...

אַלע זייערע אינטערעסאַנטע פּלענער. און זיי וועלען דערויף נישט בעקומען קיין ספּעציעלע הלוואות. די אָפּגעשוואַכטע אינטערעסאַנטע אַרבייט פון דער רעגירונג: פערשטאַרקט נאָך מעהר דעם קריזיס אין אייניגע אינדוסטריע צווייגען, דער וואוקס פון די אַרבייטסלאָזען נקיים און די איבערשלעזישע קוילען-גרובען און אין אַנדערע ענליכע אינדוסטריען גיט אַ בעווייז, אז מיר ווילען האָבען אַ אָהר מיט זעהר שווערע זאָרגען פאַר דער אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָס לעגט זיך אַלץ מעהר ווי אַ דערדריקענדע משא אויף די פינאַנצען פון דער מלוכה".

די דאָזיגע ווערטער שרייבט אַ סאַנאַציאָנאַלישער אָרגאַן...

ווידער אמאל די „פּראָטאָקאָלען פון זקני ציון"

אַנטיסעמיטישע רעדע, געהאַלטען דורך ראַדיאָ אין מאָנטרעאַל

מאָנטרעאַל (יטאַ) אַ שטאַרקע אויפרעגונג הערשט צווישען דער יודישער בעפעלקערונג אין מאָנטרעאַל צוליב דעם, וואָס צום ערשטען מאָל אין דער געשיכטע פון דער שטאָט איז דאָ דורכ'ן היגען ראַדיאָ פערשפּרייט געוואָרען אַן אַנטיסעמיטישע רעדע. רעדענדיג וועגען באָלשעוויזם, האָט דער קאַטוילישער גלח אַבי לאַווערן בעשולדיגט די יודען אין פערשפּרייטען קאָמוניזם. דער גלח ערקלערט, אז די בעשולדיגונגען, וואָס ווערען געמאַכט געגען יודען אין „די פּראָטאָקאָלען פון זקני ציון", זענען ריכטיגע.

אַ גרויסע צאָהל היגע יודען האָבען צוגעשיקט פּראָטעסט-בריף צו דער ראַדיאָ סטאַנציע, אויף וועלכער דער קאַטוילישער גלח האָט געהאַלטען זיין אַנטיסעמיטישע רעדע. דער היגער „בני ברית" אָרדען וועט אָנגעמען די נויטיגע שריט געגען דער איבער'חזר'ונג פון אַזעלכע אַנטיסעמיטישע רעדעס דורך ראַדיאָ. שטיצענדיג זיך אויף דעם, וואָס די קווייבעקער רעגירונג האָט ערשט די טעג אָנגענומען אַ ביל, לויט וועלכען עס ווערט פערבאָטען צו האַלטען העצ-רעדעס דורכ'ן ראַדיאָ.

דער „עמעס" וועגען ד"ר חיים ווייצמאַנ'ען

מאָסקווע (יטאַ) דער „עמעס" פערוופט זיך אויף די לעצטע אַרויסטריטונגען פון ד"ר וואָלפסאָנג באַן ווייזע און שטעלט פעסט, אז איצט ווייסט שוין אויך ציוניסטען, אז ד"ר חיים ווייצמאַן איז נישט מעהר און נישט ווייניגער ווי אַ געטרייער אַגענט פון דער ענגלישער רעגירונג, וועלכע דאַרף האָבען פערפעסטיגען די בריטישע אָקופּאַציע אויפ'ן מזרח". דער „עמעס" ווייס דערביי צו דערצעהלען, אז די ענגלישע רעגירונג האָט בעצאָהלט ד"ר ווייצמאַנ'ען 30 טויזענד פונט פאַר זיין שליחות. די צייטונג האַלט, אז נאָכ'ן „דעמאַסקירען" ד"ר ווייצמאַנ'ען וועט שוין נעמען אַ סוף צום גלויבען פון די יודישע מאַסען, אז ענגלאַנד פיהלט אַ „בעזונדערע צערטליכקייט פאַר דעם ביבלישען פאָלק".

געשטאָרבען יודישער וועטעראַן פון קרימער מלחמה

לאָנדאָן (יטאַ) אין עלטער פון 98 יאָהר איז דאָ געשטאָרבען העגרי דזשעסעל, וועלכער האָט זיך בעטייליגט אין קרימער קריג. דער פערשטאָרבענער האָט בעקומען פיל אויסצייכנונגען פאַר זיינע העלדישקייטען אין פעלד. ער איז געווען דער עהרען-פיהרער פון די יודישע געזע. קריגס-בעטייליגטע.

ליקווידאַציע פון „דת ועבודה"

וואַרשאַ (יטאַ) די טעג איז ליקווידירט געוואָרען דער רעליגיעז-ציוניסטיש-סאָציאַליסטישער פערבאַנד „דת ועבודה". ווי דער פיהרער פון פערבאַנד ד"ר וואַסערמאַן ערקלערט, איז „דת ועבודה" ליקווידירט געוואָרען צוליב דעם וואָס אין משך פון איהר 3-יעהריגער עקזיסטענץ האָט זי נישט בעוויזען צוציהען קיין גענוגענדע צאָהל מיטגלידער.

דער פּרעמיער פון איראַק אין ירושלים

ירושלים (יטאַ) צוזאַמען איז אָנגעקומען דער פּרעמיער פון איראַק נורי פאַשא על סאַיד. פון ירושלים פאָהרט ער קיין עגיפּטען און קיין העדזשאַס וואו ער וועט זיך טרעפען מיט'ן קעניג איבן-סאַוד און מיט איהם אַרומרעדען די פראַגע וועגען אַ פּאַנאַראַבישער קאָנפערענץ.

ליבע און הייראַט אין דער איצטיגער צייט

נינאַ לאָמבראָזאָ, די טאָכטער פון וועלט-בעריהמטען יודיש-איטאַליענישען געלעהרטען צעזאַרע לאָמבראָזאָ, וועגען דער ראָלע, וואָס די היינטיגע פרוי דאַרף שפּילען אין לעבען. — וועגען ליבע ביים מאַן און וועגען ליבע ביי דער פרוי.

אינטערעסאַנטע געדאַנקען פון הויך-געבילדעטע יודישע פרוי

נינאַ לאָמבראָזאָ — די געבילדעטסטע פרוי אין איטאַליען. זי איז דאָקטאָר פון יורים-ודענץ, דאָקטאָר פון יוריספּרודענץ, קרימינאַלאָג, און באַרעטעם אין קינדער-ערציהונג.

נינאַ לאָמבראָזאָ — די טאָכטער פון וועלט-בעריהמטען יודישען וויסענשאַפטסמאַן, צעזאַרע לאָמבראָזאָ; די פרוי פון בעריהמטען היסטאָריקער, פּראָפ. גוגליעמאָ פערערא.

עלעמענט שפּילט דערביי אַ נישטיגע ראָלע.

...

— — —

לאָדזן
13 אַפּריל 1931
זון אויפגיינ. 4.58
זון אונטערג. אנט: 6.27
מאָנטאָג
כ"ז
ניסן תרצ"א
פ' תזריע-מצורע

טאָג-בראָניק

צוריק אין שול אַריין!

(— מאָרגען דינסטאָג הויבען זיך ווידער אָן די לימודים אין אַלע לאָדזער שולען.

צוגאַב-פּאַבאַר

(ב) אויף ניי-טאַרגאָווע 18 אַמטירט היינט אַ צוגאַב פּאַבאַר-קאָמיסיע פאַר'ן פּאַבאַראָווי יאָהרגאַנג פון 1909, וועלכע וואוינען אין 2, 3, 5, 8, 9, און 11. קאָמיסאַריאַטען און האָבען דערהאַלטען רוף-צעטלען פון שטאָט-סטאַראָסטווא.

הכנסה-שטייער

(ב) דעם 30, ד. ח. ענדיגט זיך דער טערמין פון אָפּגעבען „זעזנאַניעס" וועגען הכנסה-שטייער פאַר 1930 פון די פרשטע צוויי האַנדעלס-קאַטעגאָריעס.

מעלדונגס-ביוראָ נומער 2 ווערט איבערגעטראָגען

דאָס צווייטע מעלדונגס-ביורא, וואָס נעמט אַרויגטער דעם 2. און 3. קאָמיסאַריאַטען ווערט פון היינט פון בזשזשינער 83 איבערגעטראָגען אין אַ ניי-עם לאָקאַל אויף ווידאָק-גאַס 12.

בין 1000 יודישע פאַמיליעס אין לאָדזן

ליידען פון די אַנטיסעמיטישע אַטאַקעס אויף יודישע הויזירער איז פויזען און פאַמאַזשע

אויך סוחרים און פאַבריקאַנטען פון לאָדזן פיהלען שטאַרק די פערפאָלגונגען געגען די יודישע הויזירער

אַלפוילישער צוזאַמענפאַהר פון יודישע הויזירער איז לאָדזן.

די יודישע הויזירער אין פויזנער און פאַמאַזשער קאָנט וועלכע רעקרוטירען זיך ס'רוב פון לאָדזער און פון לאָדזער אומגעגענד, זענען שוין אַ לאַנגע צייט אַ ביין אין האַלז פון פויזנער סוחרים-פעראיין, וועלכער פיהרט געגען זיי אַ פערביסענע אַקציע, די אַטאַקעס האָבען שוין געהאַט זייער פערניכטענדע ווירקונג. די צאָהל יודישע הויזירער האַלט דאָרט אין איין איינשרומפען, ווייל אויף טריט און שריט מאַכט מען זיי נייע שווערי גקייטען, הונדערטער יודישע פאַמיליעס האָבען שוין צוליב דעם אָנגעוואוירען זייער ברויט. איצט איז עס נאָך ערגער. נישט גענוג, וואָס פאַר לאָדזער הויזירער איז אויפ'ן יאָהר 1931 אַרויסגעגעבען אַ מינימאַלע צאָהל האַנדעלס-שיינען פאַר הויזירער (377) אין פיל זענען געצוואונגען געוואָרען צוליב געזעצליכע טעמים זיך צו בעזעצען אין פויזנער און פאַמאַזשער געגענד, אַבי נישט צו פערלירען דעם ביסען פון מויל ווערען די אַטאַקעס געגען זיי נאָך מעהר פערשטאַרקט. און פאַר דער מינדעסטער קלייניגקייט נעמט מען זיי צו די האַנדעלס-שיינען. פאַרהאַן שוין אַ גזירה אַז אויב מ'האָט אויף זיך דריי „שטראָפען" פערלירט מען די רעכט צו הויזירען אין פויזען און פאַמאַזשע. נאָך אַ גזרה איז פערהאַן פאַר די יודישע הויזירער אַז 10 קילאָמעטער פאַר דער גרעניץ טאָר מען נישט הויזירען אָהן — ערלויבעניש פון דער צאָל-מאַכט. אויפן סמך פון דער גזירה, וואָס עס האָבען אויסגעפּועל'ט די קריסטליכע סוחרים פון פויזען, לאָזט מען אַ יוד שוין נישט האַנדלען אפילו אין די ערטער, וואָס, זענען אַ סך ווייטער פון דעם דאָזיגען גרעניץ-פּאַס.

אין לאָדז און סביבה זענען פערהאַן ביז 1000 יודישע משפחות, וואָס לעבען פון הויזירעריי אין פויזנער און פאַמאַזשער געגענדען.

דער ענין פון די לאָדזער הויזירער איז געוואָרען די פראַגע פון עקזיסטענץ נישט בלויז פון די הויזירער, נאָר אויך פון הונדערטער לאָדזער מאַנופאַקטור-סוחרים, טריקאָטאַזש-פאַבריקאַנטלעך און אַנדערע, וואָס ציהען פרנסה פון און דורך דער הויזירעריי.

די פערביטערונג צוליב די אַטאַקע איז דעריבער אַ פערשטענדליכע. די לאָדזער הויזירער האָבען בעשלאָסען צו ווענדען זיך מיט אַ מעמאָריאַל צו די יודישע דעפּוטאַטען, זיי זאָלען אינטערווענירען כדי אָפּצוראַטעווען די טויזענדער יודישע נפשות פון אונטערגאַנג.

די לאָדזער הויזירער האָבען אויך בעשלאָסען צו נעמען אויף זיך די איניציאַטיוו צו רופען קיין לאָדז אַנ'אַלפוילישען צוזאַמענפאָהר פון אַלע יודישע חויזירער, כדי צו לאָזען הערען דעם וועה-געשריי פון פיל הונדערטער יודישע פאַמיליעס, וועלכע ס'דראָהט צו פערלירען דאָס לעצטע שטיקעל ברויט פון'ם מויל.

ארבייטסלאָזע-שטיצע פאַר אַפּריל

דער אונטערשטיצונגס-אַמט ביים לאָדזער מאַגיסטראַט הויבט אָן היינט מאָנטאָג די רעגיסטראַציע פון פיזישע אַרבייטסלאָזע אויף דרינגענדער רעגירונגס שטיצע פאַר'ן חדש אַפּריל. די רעגיסטראַציע קומט פאָר אין ביוראָ אויף דער גאַס 28-טער שיסער-פולק 32.

היינט מאָנטאָג דאַרפען זיך רעגיסטרירען די דערצו בערעכטיגטע, וואָס זייערע נעמען הויבען זיך אָן מיט — A, B, C, D, E, F.

—0:0—

אוואַנטוריסט ערמאָרדעט אַ מעדעל,

איז וועלכער ער האָט זיך פערליבט, צוזאַמען מיט איהר אַלטען פאָטער.

דער וואַיעוואָדישער אויספאָרשונגס-אַמט אין לאָדז האָט געלטען דערהאַלטען אַ ידיעה וועגען אַ בעסטיאַלישען פאָרברעכען אין דאָרף ראַביקי.

די טאָכטער פון רעלטען פויער יאַקאָב דראָמאַגאַלאַ, די 19-יעהריגע פראַנטשיקאַ, האָט מיט אַ פאָר הרש'ם זיך בעקענט מיט'ן 27-יעהריגען יאַן מאַרקאָווסקי, אַ הוליאַק און אַוואַנטוריסט. דעם מעדעל אין דער פערשוין שטאַרק נישט געפעלען געוואָרען, אָבער ער האָט זיך געגומען שטאַרק צו איהר שאַרען אויסטאָג האָט ער איהר פאָרגעשלאָגען חתונה צו האָבען מיט איהם. דאָס מעדעל האָט איהם אָפּגעשיקט צו איהר פאָטער און דער אַלטער דראָמאַגאַלאַ האָט איהם שקלערט, אַז ער אַליין זיך נאָרנישט התנגד צו מאַכען זען טאָכטער, באשר זי איז נאָך צו יונג.

אויעקגעהענדיג האָט דער פערשוין געזאָגט, אַז ער וועט אין אַ וואָך אַרום ווידער קומען. עהערגעסטערן איז טאַרקאָווסק מאַקי געקומען צו דראָמאַגאַלאַ'ן און געטראָפען דעם אַלטען מיט זען מאָכטער בײַ נאַכט-עסען.

„איצט זענט איהר שוין מסכים?"

— האָט חתן-כאַרידאַט זיך געוואָנדערט צו דראָמאַגאַלאַ'ן.

דער אַלטער האָט געענטפערט: „ניין".

מאַרקאָווסקי האָט דאַן פערשלאָסען די טיר, האָט גענומען אַנ'אַטוען און דער-מיט דעם אַלטען צופלעט דעם קאָפּ. ער איז געפאַלען טויט אויפ'ן אָרט דאַן האָט ער דעם מעדעל גענעבען 14 שווערע קלעפּ אַ-פּער'ן קאָפּ און זי אַנידערגעלעגט אַ מויטע.

דער פערברעכער איז נעלם געוואָרען.

רחל פייגענבערג אין לאָדז

די בעקאַנטע שריפטשטעלערין רחל פייגענבערג וועט קומענדיגען זונטאָג אָוונד האַלטען אין לאָדזער „הזמיר" אַ רעפעראַט אויף דאָס טעמע: „די וועלט וויל, מיר זאָלען זיין יודען".

רחל פייגענבערג, וועלכע האָט זין קונה-שם געווען מיט אַ רייה פון אייגענע אָריגינעלע ביכער, איז אויך אַ פעהיגע רעדנערין און האָט ביים לאָדזער פובליקום שוין פיל מאָל אויסגענומען מיט איהרע געלונגענע רעפעראַטען.

ס'איז דעריבער צו ערוואַרטען, אַז איהר פאָרלעזונג וועט אויך דאָס מאָל אין לאָדז אַדורך מיט ערפאָלג.

פאַר'ן אַרבייטענדען א"י

ווי בעקאַנט, קומט פאָר אין גאַנץ פוילען אַנ'אַקציע פאַר'ן אַרבייטענדען ארץ-ישראל, אין לאָדז ווערען שוין געמאַכט די נויטיגע הכנות צו דער אַקציע פאַר'ן קפא"י. אין די נאָכהנסטע טעג קומט פאָר אַ גרויסער ארץ ישראל אַקאַדעמיע מיט דער בעטייליגונג פון'ם גענעראַל-סעקרעטאַר פון קפא"י אין תל-אביב ה' ניישטאַט.

גייסטיגע ארבייטער זאַגען אַן אַ שאַרפען ווידערשטאַנד

ביים רעדוציערען די לוינען אין די אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען

(§) נעכטען איז אין פילהאַרמאָניע פאָרגעקומען אַ מיטינג פון דער צווישענפעדעראַציע-קאָמיסיע פון די נייסטיגע צרייבטער אין לאָדז. דער מיטינג האָט צוגעזאָגען אַ מאַסע פון העכער 1000 פערזאָן. מיט רעדעס וועגען דער געפאַהר פון רעדוקציעס פון נייסטיגע אָנגעשטעלטע און פון זייערע לוינען אין לאָדזער אינדוסטריע און דאַנדעל זענען אַרויסגעטרעטען פּאָלעצקי, גאַנצקי, דזשאַמאַרסקי, רינגזאָן, וויסאָצקי.

אין זין פון די רעדעס און וואַרנונגען, וואָס זענען אַרויסגערופן געוואָרען, איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער ווערט אָנגעזאָגט אַ דאַרטיגע שאַרפע קאַמף געגען די אַרבייטס-געבער און זייער אַרבעט צו פערקלענערן די פענסיעס.

די רעדוקציעס זענען נישט בעהאַלטיגט — ווערט געזאָגט אין דער רעזאָלוציע — אין פערבינדונג מיט דער פאַשיסטישער לאַגע אין דער אינדוסטריע און די אַלגעמיינע ווירטשאַפטליכע פערהעלטנישען. דער בעסטער בעווייז דערפון זענען די הונדערטער טאַגטיעמס פון די מיטאַרבייטער פון פירמעס און די גרויסע גאַושעס פון די דירעקטאָרען. דער קאַמף געגען קרייזיס דאַרף נישט זיין דורך דאָסען די לוינען, נאָר פערקערצונג פון די אַרבייטס-צייט.

נייער פרעזעס פון קרייז-געריכט נעמט איבער זיין אַמט

(§) דער נייער פרעזעס פון לאָדזער קרייז-געריכט יוזעף זאַבאָראָווסקי נעמט איבער היינטיגען דינסטאָג זיין אַמט.

קופּאָן № 109
אויף אומזיסטע יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון'ם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גיליטיג היינט מאָנטאָג, ד. 13. אַפּריל פון 8 אָוונד.

געזעלשאַפט-פערזאַמלונג

פון דער ווילקער שוהל

דעם דריטען טאָג חול-המועד איז פאָרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' שלמה בודזינער די יעהרליכע געזעלשאַפט-פערזאַמלונג פון די מתפללים אין דער ווילקער שוהל. פון די צירקאָ 400 שטים-בערעכטיגטע מתפללים זענען געקומען 63. צוערשט האָט דער פאָרזיצענדער געמאַכט אַ פאָרוואָרף, פאַרוואָס דער טעטיגקייטס-בעריכט איז געשריבען אין דער פוילישער און נישט אין דער יידישער שפּראַך. אַזעלכעס, האָט ער געזאָגט, דאַרף נאָכאַמאָל נישט פאָרקומען. דער יעהרליכער בודזשעט פון דער שוהל טרעפט אָן, ווי מען זעהט פון טעטיגקייטס-בעריכט, בערך 40 טויזענד זלאָטיס. היי-יאָהר איז דער סכום פון די הכנסות נאָך געווען מיט עפּעס אַנ'עודף. נאָך די פאָרגעקומענע געהיימע וואַהלען זענען אַריין אין דער פערוואַלטונג די ה"ה: חיים מאיר טיבערג, משה עפּשטיין, בער שוואַרץ, צדוק הערשענבערג, משה בערמאַן, יעקב פריימאַן און שמואל האָכענבערג. אַלס פערטרעטער: אביגדור הערשענבערג און הירש זאַקס. רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: יעקב פעפער, מרדכי וואַרכיווקער און ה' צאַלעל.

דער פערשוואונדענער אינדוסטריעלער

(פון דער סעריע: „אַ'בערלעבענישען פון אַ לאָדזער דעטעקטיוו")

(נעשריבען ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט") —:— פון בערנאַרד הילער

(11-טע פאָרטזעצונג)

רינגאַרט האָט זיך אויך אויפגעהויבען פון אָרט. ער האָט בעצאָרלט דעם קעלנער, האָט זיך אַרומגעקוקט און האָט אויך פערלאָזט דאָס לאָקאַל עטלעכע מינוטן נאָך דעם קאָמיסאַר.

אַנ'אונסטיגקייטן געפיהל האָט אויהם נאָכגעגאַנגען, אַז ער האָט גוט טון, אויב ער וועט קומען פל יעצט האָבען אויפ'ן אויג דעם קאָמיסאַר.

לגדר האָט ער אויהם אין ערגוץ מעדר נישט געקאָנט געפינען.

ער איז געשטאַנען פערלעגען אויף דער גאַס און געטראַכט וואוהין ער זאָל זיך ווענדען, ווו הערוק באַלין איז נאָכהאַנט פאַרבעגעגאַנגען פאַר אויהם.

ער האָט געזעהען, ווי יענער דאָס צוגעריסען צו זיך אַנ'אויטאָ און האָט געדרעהט אויבער די גאַסען.

דער אויטאָ איז דער שוער סטאַר, וואָס ער האָט וויין עס איז זיין פראַקטיק.

קודם כל האָט אויהם געפעלנט אַ שיעור זאַרג וועגען זיינע שטונען. וואו ער איז אַרומגעקומען?

ער האָט גענומען זוכען פערשידענע מעגלוכקייטען, ווי אַזוי ער קאָן אויהם געפינען און ער איז ווידער געקומען צום ערשטען בעשלוס, אַז דער מענש, וואָס האָט דאָ געשטאַנען אין דער ווארשאַפטליכער בעגלייטונג פון אַ מיידל, איז אַ בעקאַנטער פון דער פאַמיליע פון דער מיידל.

אין אַ מינוט אַרום האָט ער געוואָרען אַ מיידל אין אַ פאַרבלאָנדזעטן מאַנטל, אַ מיידל מיט אַ פאַר הרש'ם אויפ'ן קאָפּ, אַ מיידל מיט אַ פאַר אויגן, וואָס האָבען אויפגעהערט אויף אַ מינוט צו לאַכען, אַ מיידל מיט אַ פאַר לעפּן, וואָס האָבען אויפגעהערט אויף אַ מינוט צו רעדען.

ער האָט מעהר אַרויסגעשטעלט דעם קאָפּ, כדי עפּעס צו זעהען און דרויסען אַז אַ פינפטערן מונט אַרום און באַלין געקומען און האָט זיך ווידער אַוועקגעזעצט בײַ אַ טישעל בײַם פענסטער.

אונדזער האָט ער געקוקט אַרויס אויף דער גאַס. עס האָט דאָס אויהם געפעלנט אַ שיעור אַז דער מאַן, דורך וועלכער דער קאָמיסאַר איז אַרומגעקומען.

מיט אַ טרואומפּערענדיגער מינע האָט דער קאָמיסאַר אַרויסגעצויגען פון דער טאַש אַ נאָכמיטאָג-צייטונג און מיט אַ פינגער האָט ער אָנגעזאָגט אויף אַ פּעזונדער אָרט אין בלאַט.

באַלין האָט געוואָרפען די אויגען אויף די אָנגעזאָגטע שורות, ווו ער וואָלט זיין געוואָרען גרע ווי אַש און אויף זיין אַנגעגעבען פּנים האָט זיך בעוויזען אַ פּנים דראָהענדער אויסדרוק.

— ווער האָט געמאַכט די דאָזיגע? — דאָס ער אויסגערופען מיט פעס — עס איז געווען געגען מיין וויל. זיי דאָ בען מעהר נישט געדאַרפט געגען ווי דעם אונגעם געגעגשאַנד. ווייטער נאָרגנשט. רום אַנד, אַלטער פרענד. אויהר פרעגט אַנד אַלזו שאַדען מיט אַנדער אומגעגעאַלטקייט.

דער קאָמיסאַר האָט אַר געקוקט אויף דער גאַס. עס האָט דיטלוך אויסגעזעהען, ווי ער וואַרט אויף עמעצן.

ער האָט פסדר מיט געדוועגער אונדזיגקייט אַרויסגעצויגען פון זיין טאַש זיין גאָלדענעם זיגער, שאָקלענדיג אונצופרידען מיט'ן קאָפּ און קוקענדיג אַרויס דורך דעם פענסטער.

אויספאַרשונגס-אַמט.

ער האָט דאָ געוואַרט אַ געוויסע צייט און געקוקט דעם קאָמיסאַר, ווי אַזוי ער קאָן אויהם געפינען אַז ער איז ווידער געקומען אַרום אויפ'ן אויג דעם קאָמיסאַר.

לגדר האָט ער אויהם אין ערגוץ מעדר נישט געקאָנט געפינען.

ער איז געשטאַנען פערלעגען אויף דער גאַס און געטראַכט וואוהין ער זאָל זיך ווענדען, ווו הערוק באַלין איז נאָכהאַנט פאַרבעגעגאַנגען פאַר אויהם.

ער האָט געזעהען, ווי יענער דאָס צוגעריסען צו זיך אַנ'אויטאָ און האָט געדרעהט אויבער די גאַסען, ווו ער האָט וויין עס איז דער פראַקטיק.

אַנ'אויפגערעגטער און כמעט אַ פּשר צוויפעלטער האָט זיך דינגאַרט אַרום געדרעהט איבער די גאַסען.

דער אויטאָ איז דער שוער סטאַר, וואָס ער האָט וויין עס איז דער פראַקטיק.

קודם כל האָט אויהם געפעלנט אַ שיעור זאָרג וועגען זיינע שטונען. וואו ער איז אַרומגעקומען?

ער האָט גענומען זוכען פערשידענע מעגלוכקייטען, ווי אַזוי ער קאָן אויהם געפינען און ער איז ווידער געקומען צום ערשטען בעשלוס, אַז דער מענש, וואָס האָט דאָ געשטאַנען אין דער ווארשאַפטליכער בעגלייטונג פון אַ מיידל, איז אַ בעקאַנטער פון דער פאַמיליע פון דער מיידל.

אין אַ מינוט אַרום האָט ער געוואַרט אַ מיידל אין אַ פאַרבלאָנדזעטן מאַנטל, אַ מיידל מיט אַ פאַר הרש'ם אויפ'ן קאָפּ, אַ מיידל מיט אַ פאַר אויגן, וואָס האָבען אויפגעהערט אויף אַ מינוט צו לאַכען, אַ מיידל מיט אַ פאַר לעפּן, וואָס האָבען אויפגעהערט אויף אַ מינוט צו רעדען.

ער האָט מעהר אַרויסגעשטעלט דעם קאָפּ, כדי עפּעס צו זעהען און דרויסען אַז אַ פינפטערן מונט אַרום און באַלין געקומען און האָט זיך ווידער אַוועקגעזעצט בײַ אַ טישעל בײַם פענסטער.

אונדזיגן האָט ער געקוקט אַרויס אויף דער גאַס. עס האָט דיטלוך אויסגעזעהען, ווי ער וואַרט אויף עמעצן.

ער האָט פסדר מיט געדוועגער אונדזיגקייט אַרויסגעצויגען פון זיין טאַש זיין גאָלדענעם זיגער, שאָקלענדיג אונצופרידען מיט'ן קאָפּ און קוקענדיג אַרויס דורך דעם פענסטער.

„אַ סענסאַציאָנעלער אַרעסט! הענט און דער פריה און דער פראַקטיק זיינ מאַנד שמוין, דער שוועסטערן-זוהן פון פערשוואונדענעם אינדוסטריעלער דער מאַ בראָמבערג אַרעסטירט געוואָרען אין זיין ביוק אַלס שולדיגער און דעם פערשוואונדען ווערען פון זיין פעסער. בעת דער רעוויזיע און זיין פרוואַט וואוינונג האָט מען אין אַ שופלאַדעל פון שרייב-טיש געפונען בראָמבערג'ס טעמאַמענט און עטלעכע הונדערט טשעקען פון דער פירמע בראָמבערג און שותפים.

אָבער גלייכצייטיג, באַלד נאָכדעם פאַר'ן שליסען דעם נומער פון אונזער צייטונג, מוזלט מען אונז מיט פון פעליצוי-קוועלען יעטען אַ וויכטיגער ענטדעקונג, וואָס איז געמאַכט בײַ אַ מען אין העלענבעק.

געוויסע שפּורען האָבען געפיהרט זיי כען בראָמבערג'ן און יענער נעגערן מ'האָט הענט אונדערפרוה נעבען מען געפינען אַ הויס מיט די אותיות פון בראָמבערג'ס נאָמען און פאַרנאָמען.

מ'האָט געקאָנט אָנגעהמען, אַז דאָ איז געשעהען אַ זעלבסטמאָרד, ווען עס וואָלט נישט געלונגען דעם קאָמיסאַר פון הענט פאַרמיטאָג צו געפינען אַ ווינכטער זאַך. בײַ דער רעכטער זייט פון טיר איז אויף אַזן אָרט דאָס גראָז געווען אויסגעריבען און אויסגעטרעטען.

אונטער-זוכענדיג בעסער דאָס דאָזיגע אָרט, האָט ער געפונען אַ קלוגע פון דעם מאַנושעטען-קנאַפּ מיט דן אַנ'ציאַלען „ד. ש." אויסגראַווירט.

דאָס ווייטערע קומט

ביז 80-יעהריגע פרוי ווערט געזוכט

אין דער לאָדזער יודישער קהלה איז אָנגעקומען אַ בריף, לויט וועלכען עס ווערט געזוכט אַ געוויסע פרוי שרה אָדער סאַלאָמעאַ, געבוירען רובינשטיין, זי שטאַמט פון שעראָדז. איהר מאַן האָט געזאָלט הייסען גאָלדמאַן, אָדער חאַלפערן, אָדער באַנאַריטער, אָדער נאָוואַק, די געזוכטע איז איצט אַלט 80 יאָהר. דער זוכענדער וואוינט אין פאַריז. ווער עס ווייסט עפּעס וועגען דער פרוי דאַרף מעלדען דער קהלה-קאַנצעלאַריע.

—:0:—

ארום די מלחמה מיט ד"ר וויעלינסקי

(§) דער לאַוויניק פון דער שטייער-אָפּטיילונג ביים מאַגיסטראַט, קוק האָט איבערגעריסען זיין אורלויב צוליב דער „מלחמה" מיט ד"ר וויעלינסקי.

די נומעראַציע פון ציגעל-גאַס געענדערט

שרוד מיעסקאַ-גאַס אַ נעשעהענער פאַקט

(—) אין הסכם מיט'ן בעשלוס פון לאָדזער שטאָט-ראַט ווערט אָפיציעל די ציגעל-גאַס פון פיעטרקאָווער צו דער גדאַנסקאַ און נייע ציגעל-גאַס אָנגערופען די שרודמיעסקאַ-גאַס. די נומעראַציע איז אויך געענדערט אַזוי, אַז ביים עק פיעטרקאָווער האָט זיך אָנגעהויבען דער נומער 1. די ציגעל-גאַס האָט זיך אָנגעהויבען פון עק פיעטער-קאָווער צו דער ריכטונג פון קילינסקי. די נומעראַציע איז אויך אויף דער ציגעל-גאַס געענדערט געוואָרען אַזוי, אַז דער פריהערדיגער נומער 37 איז איצט נומער 1. דאָס שטאָטישע טעאַטער געפינט זיך איצט אויף ציגעל-גאַס 27, פריהער — 63.

לאָדזער יודישער קאַמעראַל-טעאַטער
נייער
אַרט
— איז ווייסען זאָל —
„מאַנטייפעל"
זאַכאַדניאַ 34
קינסטלערישע לייטונג:
מ. בראַדערזאָן.
היינט מאָנטאָג 2 פאָרשטעלונגען
אָנהויב 7.45 און 9.45 אָוונד
ספּעציעל לטובת „השומר-הצעיר"
ס'ווערט געגעבען
12 שלאָגער-נומערן
אַנסאַמבל לויט'ן א. ב. פרויען: זיסעלע גירל, מרים דאָלסקאַ, לאָלאַ זילבערמאַן, שיינע מרים, מאשע פעטערמאַן. מענער: ח. אַלסמאַן, שמואל גאָלדשטיין, שמעון דושיגאַן, מאָטל קאַן, יעקב ריינגלאַס, ישראל שומאַכער יוסף שיפּער.
ביילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון 5 אָוונד. שבת און יום-טובים אַ גאַנצען טאָג.

געזעלשאַפט-פערזאַמלונג

פון דער ווילקער שוהל

דעם דריטען טאָג חול-המועד איז פאָרגעקומען אונטער'ן פאָרזיץ פון ה' שלמה בודזינער די יעהרליכע געזעלשאַפט-פערזאַמלונג פון די מתפללים אין דער ווילקער שוהל. פון די צירקאָ 400 שטים-בערעכטיגטע מתפללים זענען געקומען 63. צוערשט האָט דער פאָרזיצענדער געמאַכט אַ פאָרוואָרף, פאַרוואָס דער טעטיגקייטס-בעריכט איז געשריבען אין דער פוילישער און נישט אין דער יידישער שפּראַך. אַזעלכעס, האָט ער געזאָגט, דאַרף נאָכאַמאָל נישט פאָרקומען. דער יעהרליכער בודזשעט פון דער שוהל טרעפט אָן, ווי מען זעהט פון טעטיגקייטס-בעריכט, בערך 40 טויזענד זלאָטיס. היי-יאָהר איז דער סכום פון די הכנסות נאָך געווען מיט עפּעס אַנ'עודף. נאָך די פאָרגעקומענע געהיימע וואַהלען זענען אַריין אין דער פערוואַלטונג די ה"ה: חיים מאיר טיבערג, משה עפּשטיין, בער שוואַרץ, צדוק הערשענבערג, משה בערמאַן, יעקב פריימאַן און שמואל האָכענבערג. אַלס פערטרעטער: אביגדור הערשענבערג און הירש זאַקס. רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: יעקב פעפער, מרדכי וואַרכיווקער און ה' צאַלעל.

דער פערשוואונדענער אינדוסטריעלער

(פון דער סעריע: „אַ'בערלעבענישען פון אַ לאָדזער דעטעקטיוו")

(נעשריבען ספּעציעל פאַר'ן „לאָדזער טאָגעבלאַט") —:— פון בערנאַרד הילער

(11-טע פאָרטזעצונג)

רינגאַרט האָט זיך אויך אויפגעהויבען פון אָרט. ער האָט בעצאָרלט דעם קעלנער, האָט זיך אַרומגעקוקט און האָט אויך פערלאָזט דאָס לאָקאַל עטלעכע מינוטן נאָך דעם קאָמיסאַר.

אַנ'אונסטיגקייטן געפיהל האָט אויהם נאָכגעגאַנגען, אַז ער האָט גוט טון, אויב ער וועט קומען פל יעצט האָבען אויפ'ן אויג דעם קאָמיסאַר.

לגדר האָט ער אויהם אין ערגוץ מעדר נישט געקאָנט געפינען.

ער איז געשטאַנען פערלעגען אויף דער גאַס און געטראַכט וואוהין ער זאָל זיך ווענדען, ווו הערוק באַלין איז נאָכהאַנט פאַרבעגעגאַנגען פאַר אויהם.

ער האָט געזעהען, ווי יענער דאָס צוגעריסען צו זיך אַנ'אויטאָ און האָט געדרעהט, ווו ער האָט דעם שאָפער געזאָגט די אַדרעס פון בראָמבערג'ס פאַבריק.

אַזוי נאָדראַמער געוואָרען, וואו ער האָט אויף יעדען פאַל צו טרעפען באַלוג'ן.

רינגאַרט האָט זיך אויפגעזעצט אויף דעם טראָטואַר און געפאַרען אין אַ אויטאָ אַרום אַ מינוט אַרום.

אַ'אויפגערעגטער און כמעט אַ פּשר צווייפעלטער האָט זיך רינגאַרט אַרומגעדרעהט איבער די גאַסען.

דער אויטאָ איז דער שוער סטאַר, וואָס ער האָט וויין עס איז דער פראַקטיק.

קודם כל האָט אויהם געפעלנט אַ שיעור זאָרג וועגען זיינע שטונען. וואו ער איז אַרומגעקומען?

ער האָט גענומען זוכען פערשידענע מעגלוכקייטען, ווי אַזוי ער קאָן אויהם געפינען און ער איז ווידער געקומען צום ערשטען בעשלוס, אַז דער מענש, וואָס

אַרום דעם קראַך פון דער לאָדזער האַנדעלס-באַנק

אין וואָס ווערט בעשולדיגט דער אַרעסטירטער הויפּט-דירעקטאָר גאַרדאָווסקי. — די פטרשירענע פלענער אין פּראָיעקטען צו סאַנירען די באַנק

דער גירל פון לאָדזער האַנדעלס-באַנק איז נאָך נישט אין קען שום חיזוק קלאָר.

דיר. פּאָולאָווסקי האָט אָפּגעגעבן צו דער לאָמפּעמער מאַכט אַ ביטשוו וועגן אָפּלעגן אויף 14 טעג דעם שוין בעשטימטן טערמין פון דער קרע דטאַרעו-פאַרזאַמלונג, ווייל ס'איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט די רויך פון די תביעות מצד דעם מלוכה-אויצר.

וואָס עס וועט זיין מיט דער באַנק, איז נאָך דערווייל אַנגעגליך עפּעס באַר-אויסצוזאָגן. ס'ווערען אַרויסגעריכט 2 קאָנצעפּציעס: אַיינע פון פרעזעס ביראָ-מאַן, אין אַכנע פון ד. ר. גערליטש. פרעזעס ביראָמאַן האָפט, אַז בעם אויצמיטן פּראָצעדור.

דאָסזעלבע מיינען אויך די ענגלישע קרעדיטאָרען.

• • •

די קלאָגען, אַז די פאַרוואַלטונגס-מיטגליעדער פון דער באַנק זאָלען אַרויס-פאָהרען אויף אונטערהאַנדלונגען קיין וואַרשע, זענען נישט ריכטיג. דער דאָזיגער, זענען נישט ריכטיג. דער דאָזיגער לענאַט פון די לאָנדאָנער באַנקירען. דיר. האַוסמאַן וועט ד מעג יאָגען מיט לאָרד בלוים. כדי זיך צו פאַרשטיין מיט דער באַנק-אָנגעלעגענהייטען מיט'ן פאַרוואַלטונגס מיטגליד פון דער באַנק ה. ענדער, אָבער נישט ה' האוסמאַן אין נישט ה' ענדער האָבען פאַלמאַלטן אַ אויסדראַנגלען. זמערע ווייטערע

וועלען דערינער טראָגען אַ'ג'לאָן אַ מיטיג באַראַטונג.

• • •

דער אַרעסט רעדער הויפּט-דירעקטאָר גאַרדאָווסקי ווערט בעשולדיגט אין דאַלמען די אָסמיטען פון דער באַנק זאָלען אַרויס-פאָהרען אויף אונטערהאַנדלונגען קיין לאָנדאָן, זענען נישט ריכטיג. דער דאָזיגער לענאַט פון די לאָנדאָנער באַנקירען. דיר. האַוסמאַן וועט ד מעג יאָגען מיט לאָרד בלוים. כדי זיך צו פאַרשטיין מיט'ן דאָזיגן די באַנק-אָנגעלעגענהייטען מיט'ן פאַרוואַלטונגס מיטגליד פון דער באַנק ה. ענדער, אָבער נישט ה' האוסמאַן אין נישט ה' ענדער האָבען פאַלמאַלטן אַ אויסדראַנגלען. זמערע ווייטערע

גען מאָמענט האָט די באַנק-פאַרוואַלטונג גאָרנישט צו טון. זי דאַרף נאָר שטרע-בען, אַז די אויספאָרשונג זאָל אויסטיט-לען דעם גאַנצען אמת פון די געשעפטען קאָמפּליקאַציעס אין סודות.

דיר. גערליטש, דאַגעגען, איז אין דער מיינונג, אַז פאַר דער טוכה פון עפענט-ליכען קרעדיט דאַרף די שטראָף-אויס-פאָרשונג אין די פינאַנץ-אויספאָרשונג תיכף קאָאָסירט ווערען.

די מיכטיגסטע אַרט אָנערן פון לאָ-דזער האַנדעלס-באַנק זענען דערפאַר, אַז דער אויפטראַלאַשטע זאָל ליקווידירט ווערען אהן שאַדענס פאַר די קרעדיטאָ-רען. די קרעדיטאָרען דאַרף מען אויס-צאָהלען אַלע חובות צוזאַמען מיט די

200 רעקלאַמאַציעס אָפּגעגעבען נעכטען אין דער קהלה

צי וועט דער מערמין פון אָפּגעבען רעקלאַמאַציעס ווייטער פערלענגערט ווערען?

אין משך פון נעכטיגען לעצטען טאָג פון אָפּגעבען רעקלאַמאַציעס צו די קהלה וואָהלען, האָבען די פאַרטמען אָנט ו קעלט זעהר אַ רודערוויגע טעטיג-קייט.

אין קהלה לאָקאַל האָבען אַ גאַנצען טאָג אַמטירט פאַרשטעהער פון די ציו-ניסטען, האַנדווערקער, „אגודה" און ווירטשאַפט בלאָק, וועלכע האָבען אָנ-טיגע געגעבען, אַז דאָס אָפּגעבען די רע-קלאַמאַציעס זאָל צוגעהן אויף אַ פינקט ליכען אין גילען אופן.

קען שוועריגקייטען זענען ד רעקלאַ-מאַציעס אָפּגעבער נישט געמאַכט געוואָ-רען. עס איז נעגעג געווען די גבית ערות פון 2קהלה מיטגלידער, אַז די רעקלאַ-מאַציע זאָל אָנגענומען ווערען. צוליב דעם מאַקי איז ד פרעכטיגן געווען אַ שטאַרקע עס זענען אָפּגעגעבען געגע-רען ביז 2000 רעקלאַמאַציעס. דערינ-טער פון דער אַגורה אַלען ביז צוועלף הונדערט.

ווי מיר הערען זאָלען פאַרשטעהער פון אַ געוויסע גרופּע זיך בעמיהען בעי דער מאַכט, אַז דער מערמין פון אָפּגע-בען רעקלאַמאַציעס זאָל נאָך פערלענ-גערט ווערען אויף אַ עטליכע טעג, מחמת עס זענען נאָך פאַרהאַן פיל נכתבים פון דער וויטיגער קהלה, וואָס האָבען צוליב פאַרשידענע סבות נישט געהאַט די מעג ליכקייט נאָכצוקאָנטראָלירען צי זיי זע-נען אַרטנגעטראָגען געוואָרען אין די וועהלער רש מות און עוקנטעל אָפּגע-בען רעקלאַמאַציעס.

מעסער-שטעכעריי

(§) די פאָגאָטאָוויע איז נעכטען אַרויסגערופען געוואָרען צו מעהערע פאַלען פון מעסער-שטעכעריי איבער אונשולדיגע מענשען.

לעבענסגעפאַהר בעגראָבען

(ד) אין דאָרף שיקאָווסקיע, הינטער לאָדז. האָט מען געפונען אַ מענש, וועל-כער איז גראָבענדיג זאַמד פערשאָטען געוואָרען פון אַנ'אפּגעריסענער זאַמד-מאַסע. דער געפונענער, איז דער 40-יעהריגער פריץ קאָפּ פון לאָדז (ספּאָר-נאַ 1) איז שוין געווען טויט.

11,000 טעלעפאָנען

די צאָהל טעלעפאָנען אין לאָדז בפ-טרעפט היינט 11,000.

אַרבייטער בעגאַנגען כאַראַכירי

דער אַרבייטסלאָזער יוזעף באַגאָס (דאַמבראָווסקאַ 18) האָט נעכטען זיך אויפגעשניטען דעם בויך אַ סוף צו מאַ-כען צו זיין הונגער-לעבען.

א בריף אין רעדאַקציע

צו דער רעדאַקציע „לאָדזער טאָגבלאַט".

אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה אין'ם פרעמאָג'דיגער נומער „לאָדזער טאָגבלאַט" אונטערן קעפּעל „פערבי-מעשונג צווישען די מתפּלים פון דער-אַלט-שטאָטישער שוהל, מערקווירד גע-פאָרען פון אָפּשפּאַרונגען", בעט די קהלה-פאַרוואַלטונג אָפּצודרוקען פאָלגענ-דע ערקלערונג:

ס'איז נים אמת, אַז די קהלה-פאַר-וואַלטונג האָט דורכגעפיהרט אָפּשפּאַרונ-גען דורך פערקלעגערן די בעלעכטונג אין דער אַלט-שטאָטישער שוהל. דאַגע-גען איז אמת, אַז די עלעקטרישע סטאַ-ציע האָט זיך געוועגדט מיט אַ קאָמע-נאַרישער פאָדערונג צו פערקלעגערן די בעלעכטונג, וואָס בעלעסטיגט צופיל די דאָזיגע עלעקטרישע נעץ און האָט דערפון נערדאַכט מיט שליכען אינטאַ-צען די בעלעכטונג אין דער שוהל, אַז ב מע זעהט זיך נישט צופאַסען צו דער דאָזיגער פאָראָרדנונג.

צוליב דעם אויבערערמאָנטען, איז

די נענעראַל-פערזאַמלונג פון „הכנסת כלה"

די יעהרליכע נענעראַל פערזאַמלונג פון פּשראָנען הכנסת כלה וגמלת חסדים (וואָלבאָרסקאַ 20), וועלכע איז פאָרגע-קומען אין „פסח אין בערלינער זאַל, איז געשעפּנט געוואָרען דורך פר. גימעל נאַמאַנזאָרן און דעם פאָרזיץ האָט דאַן איבערגענומען ה' זאַלץ. נאָכדעם ווי עס ווערט בעעהרט דער אָנדענקען פון מ ט-גלידערינס מיט אויפשטעהען פון די ערמער, ווערט איבערגעגעבען דער קאַ-סע בעריכט. אין יאָהר 1930 האָבען אָרעמע פלות בעקומען אונטערשטיצונ-גען 27,118 זל.

ה' דוד זילבערשטיין אָפּגעירט צו די מיטגל דערינס, ווי זאָלען זעהען צו ווער פירען פרישע מיטגלידערינס. נאָכדעם, ווי עס רעדען נאָך די ה"ה פעפער און זאַלץ ווערט אויסגעוועהלט אַ פּערוואַל-טונג, אין וועלכער עס זענען ארען פר. גוטל נאַטאַנזאָהן, געלאַ לעהמאַן, ח. לענגשיצקאַ, צאַרנאַ בערגמאַן, פר. ס-מא ראָזענבאַום, הנה קופּין, חוה ז לבער מאַן, בעלאַ שלאַמקאָווסקאַ, פייגאַ לאַנ-

די פאַכאַר-אַפּטערע פאַרי אָפּעלאַציע-נעריכט

(§) פון 15-טען ביז'ן 25-טען ה. ח. קומט קיין לאָדז דאָס וואַרשאַווער אָפּע-לאַציע-געריכט און וועט דאָ בעטראַכ-טען אַ רייה פּראָצעסען, דערונטער די אָפּעלאַציע וועגען דער בעריהמטער פאָבאָר-אַפּערע.

טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20.

לייטונג — א. בעזמאַן.

די בעסטע אַלע עטען-טרופּע אין טעאַטער „פילהאַרמאָניע".

גאַסטראָלען פון די בעוואוסטע אַרטיסטען

פּראָ. ווינטער און ש. קוטנער

— — אויפריט פון געזאַנג-ליבהאָבער **מ. טרילינג** און פּאָט קאָמיקער **י. גרינשפּאַן**

היינט, מאַנטאָג, דעם 13-טען אַפּריל 9 אַ זייגער אָוועגד

די סענסאַציאָנעלע פּיעסע, דער שלאָגער פון די ניו-יאָרקער יודישע טעאַטערן, שפּאַנענדער אינהאַלט, איבעראַשענדע סצענעס.

קייטען פון געדעץ

אין 3 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון א. גייסלער

אין די הויפּט-ראָלן: איווא-פ. ווינטער, כתריאל פיקעלעוויטש-ש. קוטנער

די פּיעסע בעהאַנדעלט איינע פון די אינטערעסאַנטסטע פראָבלעם פון יודישען לעבן אין אַמעריקאַ, 1000-ער מאָל אַדורכגעגאַנגען ביי אויספערקויפטע הייזער

די בעסטע אָפּרופען אין דער גאַנצער אַמעריקאַנער פּרעסע.

פערגרעסערטער כאָר און אָרקעסטער אונטער לייטונג פון לעאָן זעלמאַן

אין די פאָרשטעלונגען בעטייליגן זיך: פרויען: פ. ווינטער, ל. ראָזענבערג, רעגינאַ ליבאַראָווסקאַ, נינאַ סיביר צעוואַ, גרוניאַ ווייסשטאָק. מענער: ש. קוטנער, מ. טרילינג, י. גרינשפּאַן, ד. האַמבורגער, נ. רייכענבערג, ש. בלאַכער, א. בלאַט, ק. גוטמאַן.

בילעטען שוין צו בעקומען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע".

הנחות פאַר שטודירענדע איז פאַבאָר-עלטער

דאָס פּאָליצאַיאַרישע-מיליטערישע ביוראָ מעלט אונז מיט, אַז אין חספּס מיט דער פאַרערדנונג פון דער אַר פּרינסיפּ-מאַכט קענען שטודירענדע זיך ווענדען נאָך הנחות וועגען אָפּלעגען דאָס מיליטער-דיסט אין דער צעט, ווען עס וועלען אַט-מירען די פאָבאָר-קאָמיסיעס.

וועגען אָפּלעגען דעם דינסט-טערמין

פאַגאָטאָוויע צו שכורים

(§) די „גיכע הילף" פון דער קראַנ-קען-קאַסע איז נעכטען אַרויסגערופען געוואָרען אויף טשיכעצקע-גאַס 10, וואו ריי פערזאָן האָבען געזאָלט זיין פער-וואונדעט. אַרויסגעשטעלט האָט זיך, אַז מאַן אין ווייב סטאַמירסקי און זיי-ער שכן גוסטאַוו לעקנער זענען נאָר געווען שכור, נישט פערוואונדעט. די פאָגאָטאָוויע האָט דערפאַר אויף יעדען פון די לייט אַרויסגעלעגט אַ שטראָף פון 30 זל.

ווי האַלט עס מיט קרעדיט פאַר האַנדווערקער?

אַ רעקאָמענדאַציע פון לאָדזער האַנדווער-קער-קאַמער דאָס אין וואַרשע אינטער-וועגירט בעם דירעקטאָר פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קראַיאָוועגאָ" מפּח צו-אַלען מיט'ן קרעדיט פאַר'ן לאָדזער האַנדווערקערס. דיר. פּאָולאָווסקי האָט ערקלערט, אַז די פראַגע פון קרע-דיט פאַר די לאָדזער האַנדווערקער איז שוין דעצידירט אין דער בעשטימטער סכום וועט ווערען אויסגעאָהלט ווייטער די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קר." וועט דיספּאָנירען מיט געלד, וואָס זי האָט איצט נישט. ערגעגדאָס וועט דאָס געשעהן שפּעטסטענס ביז מאַי.

יום-טוב שטיצע פון „אפיקאָ ספּאַלעטשנאַ"

כענען יודען אָפּנעמען היינט

(—) אַ חצנק דער אינטערעסאַנטע פון אַמט. היאל יצחק בערמאַן קענען די יודישע אָרטמעלטס, וואָס זענען פון פּראָדוקטן אָדער געלד-שטיצע פון דער „אָפּיעקאָ ספּאַלעטשנאַ" אין זיי האָבען צוליב יום-טוב די דאָזיגע שטיצע נישט

געגעבען, — אָפּגעטאָן די שטיצע חצנק מאָנטאָג 3 אַזיגער נאָכמיטאָג. די „אָפּיעקאָ ספּאַלעטשנאַ" נפינט זיך שוין אין נעטעס לאָקאַל אויף זאַוואַדז-קאַ 11.

טעאַטער און קונסט

„די פערסישע כלה" / קוטנער'ס ערפאָלג-רייכע אויפפיהרונג.

זעט אַ פאַר וואָכען נאַכטראָלירט פון אונז הער בעמאַכער שוישפּילער און לאַראַקטער-קאָמיקער שלמה קוטנער. ער האָט זיך שוין קונה שם געווען מיט זיין אונגעטימליכען טאַלענט נישט נאָר אין פּולען, נאָר אויך אין אַנדערע מרינות. קוטנער פערמאָגט אונטערוויגע פעהיג-קייטען צו פּאַקען דעם צושויער אין אים האַלטען אין שפּאַנונג. לעצטענס האָבען מיר זיך אויפגעצייגט, אַז מיר האָבען פאַר זיך נישט בלויז אַ גרויסען אַקטאָר, נאָר אויך אַ פונגס הלעגדען רעזשיסיער. דאָס האָבען בולט בעוויזען זענען לעצטע אויפפיהרונגען, פפרט די רעזשי און אינסצענע זאַצע פון „דער פערסישער כלה"

דער סיפּור המעשה פון דער דאָזיגער אָפּערעטע איז פאָלגענדער: אַ שדכן דרעט אַ שידוך אַ וגנגנמאַן פון רום-לאַנד מיט אַ פערסיש מיידעל. עס וועגט זיך אָבער אויס, אַז דאָס מיידעל האָט שוין אַ חתן. אַז דו מחותנים זענען געקו-מען זעהן די כלה, האָט דער קלוגער שדכן געגעבען אַנ'עצה אין מען האָט דעם חתן אונטערגעריקט אַ דינסט-מיידעל. די אמת'ע כלה ווערט פאַרגע-טשלאָסן אַלס מאַטע פון דער כלה. עס קומען דערפון אויס פערשידענע „פּוי-

יוי האַלט עס מיט קרעדיט פאַר האַנדווערקער?

אַ רעקאָמענדאַציע פון לאָדזער האַנדווער-קער-קאַמער דאָס אין וואַרשע אינטער-וועגירט בעם דירעקטאָר פון „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קראַיאָוועגאָ" מפּח צו-אַלען מיט'ן קרעדיט פאַר'ן לאָדזער האַנדווערקערס. דיר. פּאָולאָווסקי האָט ערקלערט, אַז די פראַגע פון קרע-דיט פאַר די לאָדזער האַנדווערקער איז שוין דעצידירט אין דער בעשטימטער סכום וועט ווערען אויסגעאָהלט ווייטער די „באַנק גאָספּאָדאַרסטוואָ קר." וועט דיספּאָנירען מיט געלד, וואָס זי האָט איצט נישט. ערגעגדאָס וועט דאָס געשעהן שפּעטסטענס ביז מאַי.

יום-טוב שטיצע פון „אפיקאָ ספּאַלעטשנאַ"

כענען יודען אָפּנעמען היינט

(—) אַ חצנק דער אינטערעסאַנטע פון אַמט. היאל יצחק בערמאַן קענען די יודישע אָרטמעלטס, וואָס זענען פון פּראָדוקטן אָדער געלד-שטיצע פון דער „אָפּיעקאָ ספּאַלעטשנאַ" אין זיי האָבען צוליב יום-טוב די דאָזיגע שטיצע נישט

מיטלען אויסצוראָטען די מיין

די געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַ-גיסטראַט מאַכט אויפמערקזאַם, אַז דעם 17. ד. ח. דאַרפען אַלע לאָדזער הויז-אייגענטימער, מאַגאַזינערען, געוועלב-בעזיצער, בעקער און אַלע אַנדערע אונטערנעמער אַוועקלעגען סם מיט'ן ציל אויסצוראָטען די מיין. דער מיין-גיפט און ים-ציבעלע צו טויטען די שטשורעס איז אונשעדליך פאַר עופות און הויז-חיות.

„שלעסער'ס מאַנופאַקטור" אַרבייט שוין

נאָך אַ לענגערען לויף'שטרייק הויבט היינט אָן ווידער אַרבייטען „שלעסערס מאַנופאַקטור" אין אָזאַרקאָוו.

—080—

ראַדיאָ פּראָגראַם

מאָנטאָג 13 אַפּריל

לאָדז (233,8) 11.58 שעה-צייכען, 12.05 גראַ-מאָפון מוזיק, 1.15 מאַרלעזען פון מעגליכען פּראָ-גראַם היי אויך קינע און טעאַטער רעפּערטואַר 2.40 מאַרשראַג פאַר מעטורזשיסטען א. ט. מיצקי-ווישע" פון פּראָפ. ק. גורסקי (טר. פון וואַרשע), —3. מאַרשראַג פאַר מעטורזשיסטען א. ט. „פולען און מעסקוקע אין 18 — 15 יאָהר-הונדערט פון פּראָפ. ה. מעשעטיצקי פון וואַרשע 3.50 לעקציע טראַנזאַוויטש פון וואַרשע 4.10 קאָמוניקאַט שפּר שיסער און מישער 4.15 פר. מאַר קינדער (אַר פון וואַרשע) 4.45 גראַמאָפון מוזיק פון וואַרשע 5.15 מאַרשראַג פון לעמבערג א.ט. „די ראָלע פון פולס אין רעגיטגרונ לעבען" 5.45 לייכטע מוזיק פון ק-ס-פּ-הויז „נעסטראַנאָמיע" אין וואַרשע 6.45 מערשי דענצס 7.10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער און מאַרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעכטע-טען טאָג 7.25 גראַמאָפון מוזיק 7.40 ראַדיאָ פּראָ-סע שווערשאַל פון וואַרשע —8. מידטל שעה פון אַ וויכטלעכער 8.15 מאַרשראַג איבער מוזיק פון וואַרשע 8.30 קאָנצערט אויף 2 פּיאַנאָס אויסגע-מיהרט פון עטעל בערלעס ראָע ראָבערטסאָהן (טר. פון וואַרשע) 9.20 לייכטע מוזיק פון וואַרשע אויפ-געפירט פון פּוישען ראַדיאָ אָרקעסטער. 10. מאַ-ליעצען 10.15 גראַמאָפון מוזיק פון וואַרשע 10.35 „פ.ש.ט" וועטער, פּאָליציי און סאַפּאָרט קאָמוניקאַ-טען פון אויך לייכטע מוזיק פון וואַרשע

דינסטאָג 14 אַפּריל

לאָדז (233,8) 11.58 שעה-צייכען, 12.05 גראַ-מאָפון מוזיק 1.15 מאַרלעזען פון מעגליכען פּראָ-גראַם, יי אויך קינע און טעאַטער רעפּערטואַר, 2.40 מאַרשראַג פאַר מעטורזשיסטען א. ט. מיצ-קיעוויטש" פון פּראָפ. ק. גורסקי —3. מאַרשראַג פאַר מעטורזשיסטען א. ט. „גרונוואַלד און בערעס-פּעטשקע" פון פּראָפ. ה. מעשעטיצקי (טר. פון וואַר-שע) 3.35 פליה רגע (טר. פון וואַרשע) 3.50 קע-קינזיגס און זינגע שאַלזען" מאַרשראַג פון ד"ר י. שווין 4.10 קאָמוניקאַט פאַר שיסער און מישער (טר. פון וואַרשע) 5.15 מאַרשראַג פון ד"ר יאַן שמיגאַלסקי (טר. פון וואַרשע) 5.45 פאָפּולערער סימפאָנישער קאָנצערט — אַז פּגעפיהרט פון וואַר-שווער פילהאַרמאָניעשען אָרקעסטער 6.45 מערשי דענצס 7.10 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער און מאַרלעזען פון פּראָגראַם אויפ'ן נעכטע-טען טאָג. 7.25 גראַמאָפון מוזיק 7.40 ראַדיאָ פּראָגס-שווערשאַל פון וואַרשע 7.50 טר. פון דער וואַרשע-ווער צייטונג „מאָדאָס באַשערמליי" פון פּוצינו—נ-כער „פ.ש.ט" וועטער, פּאָליציי און מערט קאָמוני-קאַטען יי אויך לייכטע און טאַנץ מוזיק פון וואַרשע

Dziś w RADJO REWJA z teatru Wesoły Wieczór

Godz. 22.15

מיטלען אויסצוראָטען די מיין

די געזונדהייטס-אָפּטיילונג ביים מאַ-גיסטראַט מאַכט אויפמערקזאַם, אַז דעם 17. ד. ח. דאַרפען אַלע לאָדזער הויז-אייגענטימער, מאַגאַזינערען, געוועלב-בעזיצער, בעקער און אַלע אַנדערע אונטערנעמער אַוועקלעגען סם מיט'ן ציל אויסצוראָטען די מיין. דער מיין-גיפט און ים-ציבעלע צו טויטען די שטשורעס איז אונשעדליך פאַר עופות און הויז-חיות.

„שלעסער'ס מאַנופאַקטור" אַרבייט שוין

נאָך אַ לענגערען לויף'שטרייק הויבט היינט אָן ווידער אַרבייטען „שלעסערס מאַנופאַקטור" אין אָזאַרקאָוו.

—080—

לאָדזער טאָגעבלאַט № 84 Lodzer Tageblat

פערשאַלטען בלוט

גרויסער שפּאַנענדער ראָמאַן פון דער היינטיגער צייט

196 פאָרטזעצונג

— כא-כא ! איך וועל אייך עפּעס זאָגען, הער גראַף. בעסער וואָלט געווען, ווען איהר וועט זיך היטען פאַר מיר,— האָט רײַנהאַרד געענטפערט און איז נאָהנט צוגעגאַנגען צו עדגאַר'ן אַזוי, אַז דער לעצטער האָט זיך צוריקגערוקט אויף אַ טריט.

— אָך, איהר דראָהט ? — האָט עדגאַר געשטאַמעלט.

— האָט איהר מיך ערשט פריהער נישט געדראָהט ? — האָט רײַנהאַרד גע'הויזקט.

עדגאַר האָט קוים געשלעפּט דעם אָטעם.

זיין געזיכט האָט זיך אויסגעקרומט און עס איז געווען בלײַך ווי דער טויט און זײַן קערפּער האָט פּשוט געציטערט. ער האָט פערשטאַנען, אַז ער האָט פאַר זיך אַ געפעהרליכען געגנער.

אָבער באַלד האָט זיך זײַן פּנים ווידער אויסגעגלײַכט און אין מיט גרויס מיה האָט ער קוים אַרויסגערעדט.

— זאָגט מיר ענדליך, וואָס איהר ווילט !

— אַזוי איז גוט. אײַער שפּראַך צו מיר געפעלט מיר שוין בעסער. איך וועל אײַך אויך נישט שולדיג זײַן קײַן ענטפער. איך ווייל, איהר זאָלט מיך פערטײַדיגען פאַר אײַער פאָטער. אַז דער הער גראַף איז אָנגעקומען — ווײַסט איהר דאָך זיכער ?

— וואָס, מײַן פאָטער איז דאָ ?

— יאָ, ער האָט זיך אַפילו געפינען איבער דעם צוג, וואָס איז צריבערגעפאָהרען איבער בעלאַ'ן און אַלע רעדען, ווי אײַער פאָטער האָט זיך אײַדעל אויסגעפיהרט בעת דעם אומגליק.

— וואָס ? מײַן פאָטער האָט געזעהן בעלאַ'ן ?

— פערשטעהט זיך ! ער האָט אַפילו געהאַט בדעה זיך אָנצונעמען פאַר'ן מײַדעל, האָט רײַנהאַרד ווײַטער געציגען מיט חוזק, און אַז עדגאַר האָט געשוויגען, האָט ער צוגעגעבען :

— פלוץ דער ערעסט פון דער בחור'טע האָט איהם נישט געלאָזט אויספיהרען זײַן וואונש. איוואַן האָט מיר געזאָגט, אַז ער איז זעהר דערשראָקען געוואָרען, דערוויסענדיג זיך, אַז דאָס מעדעל הײַסט בעלאַ מעלר. דאָס האָט מיך אויך גדוואונדערט. אײַער פאָטער האָט דאָך געמוזט קענען דאָס מעדעל.

עדגאַר האָט נישט געענטפערט. דעם אויסוואורפ'ס זיכער רעדען האָט איהם געזאָגט, אַז ער ווײַסט נאָך עפּעס, וואָס ער בעהאַלט פאַר איהם.

— עס איז אַ שאָד, וואָס גראַד דעמאָלט האָט געמוזט אָנקומען אַ זשאַנדארם. דאָס מעדעל וואָלט זיך בײַ אײַער פאָטער זעהר גוט געפינען, — האָט רײַנהאַרד זיך ווידער אָנגערופען.

— ענדיג ענדליך דאָס געשפּרעך. מיר זעגען שוין פערטיג צווישען זיך. איך וויל מעהר נישט וויסען פון דער גאַנצער זאַך. איך האָב אײַך בעצאָהלט, כאָטש איהר האָט מיר דערפאַר גאָרנישט געטון. אָבער גענוג. איך האָב צו אײַך נישט קײַן פּרעטענזיעס. מיר זעגען זיך צוגאַנגען און מיר זעגען פּרעמדע צווישען זיך.

אָ, ניין, דאָס גלויב איך נישט, הער גראַף רײַנהאַרד !

— צום טײַוועל, זאָגט, וואָס איהר ווילט ! וואָס פערלאַנגט איהר נאָך פון מיר ? איהר האָט מיך שוין קאָמפּראָמיטירט פאַר די אויגען פון מײַן פרײַנד !

— פרעגט נישט, אַז איהר האָט שוין געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאַמקײַט פון הער זאַנדמײַער. ער האָט זיך געוואונדערט, וואָס איך האָב צו טון מיט אַזעלכע לײַט.

— זעט איך נישט אויס אַנשטאָנדיג ? — האָט רײַנהאַרד נעפרעגט.

— טוט מיר אַ טובה און געהט און זאָגט קײַנמאָל נישט, אַז איהר האָט געהאַט צו טון מיט מיר. דאָס איז די אײַנציגע זאַך, וואָס איך פערלאַנג פון אײַך.

— עס טוט מיר לײַד, וואָס איך קען אײַך גראָד דעם וואונש נישט פאָלגען.

— וואָס ? — איז עדגאַר געוואָרען אויפגערעגט.

— יאָ, מײַן ליבער גראַף. יעדערער איז זיך אָמנאָהנס. אײַנער פאָטער. אַז דער הער גראַף איז אָנגעקומען — ווײַסט איהר דאָך זיכער ?

— וואָס, מײַן פאָטער איז דאָ ?

— יאָ, ער האָט זיך אַפילו געפינען איבער דעם צוג, וואָס איז צריבערגעפאָהרען איבער בעלאַ'ן און אַלע רעדען, ווי אײַער פאָטער האָט זיך אײַדעל אויסגעפיהרט בעת דעם אומגליק.

— וואָס ? מײַן פאָטער האָט געזעהן בעלאַ'ן ?

— פערשטעהט זיך ! ער האָט אַפילו געהאַט בדעה זיך אָנצונעמען פאַר'ן מײַדעל, האָט רײַנהאַרד ווײַטער געציגען מיט חוזק, און אַז עדגאַר האָט געשוויגען, האָט ער צוגעגעבען :

— פלוץ דער ערעסט פון דער בחור'טע האָט איהם נישט געלאָזט אויספיהרען זײַן וואונש. איוואַן האָט מיר געזאָגט, אַז ער איז זעהר דערשראָקען געוואָרען, דערוויסענדיג זיך, אַז דאָס מעדעל הײַסט בעלאַ מעלר. דאָס האָט מיך אויך גדוואונדערט. אײַער פאָטער האָט דאָך געמוזט קענען דאָס מעדעל.

עדגאַר האָט נישט געענטפערט. דעם אויסוואורפ'ס זיכער רעדען האָט איהם געזאָגט, אַז ער ווײַסט נאָך עפּעס, וואָס ער בעהאַלט פאַר איהם.

— עס איז אַ שאָד, וואָס גראַד דעמאָלט האָט געמוזט אָנקומען אַ זשאַנדארם. דאָס מעדעל וואָלט זיך בײַ אײַער פאָטער זעהר גוט געפינען, — האָט רײַנהאַרד זיך ווידער אָנגערופען.

— ענדיג ענדליך דאָס געשפּרעך. מיר זעגען שוין פערטיג צווישען זיך. איך וויל מעהר נישט וויסען פון דער גאַנצער זאַך. איך האָב אײַך בעצאָהלט, כאָטש איהר האָט מיר דערפאַר גאָרנישט געטון. אָבער גענוג. איך האָב צו אײַך נישט קײַן פּרעטענזיעס. מיר זעגען זיך צוגאַנגען און מיר זעגען פּרעמדע צווישען זיך.

אָ, ניין, דאָס גלויב איך נישט, הער גראַף רײַנהאַרד !

— צום טײַוועל, זאָגט, וואָס איהר ווילט ! וואָס פערלאַנגט איהר נאָך פון מיר ? איהר האָט מיך שוין קאָמפּראָמיטירט פאַר די אויגען פון מײַן פרײַנד !

— פרעגט נישט, אַז איהר האָט שוין געצויגען אויף זיך די אויפמערקזאַמקײַט פון הער זאַנדמײַער. ער האָט זיך געוואונדערט, וואָס איך האָב צו טון מיט אַזעלכע לײַט.

— זעט איך נישט אויס אַנשטאָנדיג ? — האָט רײַנהאַרד נעפרעגט.

— טוט מיר אַ טובה און געהט און זאָגט קײַנמאָל נישט, אַז איהר האָט געהאַט צו טון מיט מיר. דאָס איז די אײַנציגע זאַך, וואָס איך פערלאַנג פון אײַך.

— עס טוט מיר לײַד, וואָס איך קען אײַך גראָד דעם וואונש נישט פאָלגען.

— וואָס ? — איז עדגאַר געוואָרען אויפגערעגט.

— יאָ, מײַן ליבער גראַף. יעדערער איז זיך אָמנאָהנס. טען, איך בין פערמישט אין אײַערע ענינים און איהר קענט זיך נישט אַזוי לײַכט אַרויסדרעהען פון מיר.

— איך פערשטעה אייך נישט, — האָט עדגאַר געשטאַמעלט.

— נו, אין וועל מיך דײַטליכער אויסדריקען. נישט איהר און נישט אײַער פאָטער ווינשען זיך, אַז עס זאָל אַמאָל קומען אַ טאָג, ווען מ'וועט זיך דערוויסען, וואָס פאַר אַ אַ'אינטערעס איהר האָט צו פערניכטען די פאַמיליע פעלר.

— וואָס רעד איהר ? — האָט עדגאַר אַ געשריי געטון מיט שרעק און צאָרן.

— נו, זעהט איהר, איהר מוזט האָבען אַ ביסעל מעהר רעספּעקט פאַר מיר. איהר קענט מיך נישט אַזוי לײַכט שוועקווארפען, ווי איהר מײַנט.

— איך קען אײַך נישט פערשטעהן. איהר האָט מיר געדינט אין איהר האָט מיר בעצאָהלט. מאַכט עס קורץ. ווילט איהר אויספרעסען פון מיר נאָך געלד ?

— אויספרעסען ? הם. ניין, מיר האַנדלען גאַנץ עהרליך. איהר וועט בעצאָהלען פאַר מײַן שווײַגען אויף אַנאַשטענדיגן אופן. דאָס איז אַלץ, וואָס איך פאָדער. איך פערלאַנג נישט דאָס געלד פלוץ פון אײַך אַליין. אײַער פאָטער שטעהט דאָך מיט אײַך אין פערבינדונג. איך וועל מיך אויך צופרידענשטעלען מיט אַ סומע פאָנפערטיג-געלד.

— איהר קריגט נישט קײַן גראָשען ! — האָט עדגאַר אויסגערופען.

— איז דאָס אײער לעצט וואָרט ? — האָט רײַנהאַרד געפרעגט.

— געוויס ! און איהר וועט זיך נישט אַרויסטראָגען פון דאָנען, וועל איך הײַסען מײַן אָרדינאַנס אײַך אַרויסוואַרפען.

(פאָרטזעצונג קומט).

PENSJONAT „BAJKA" w OTWOCKU ul. GLINIECKA 7.

נעהמט אָן בעשטעלונגען אויף פ ס ח. אַלע מאָדערנסטע איינריכטונגען : צענטראַל-בעהייצונג, לויפענדעס - וואַסער וואַרם און קאַלט, ראַדיאָ, טעלעפאָן, לאַזשענקעס, גרויסע און ליכטיגע צימערן.

צוגענגליכע פרייזען ● אַ שטרענג כשר'ע קוך

די בעשטעלונגען ווערען אויך אָנגענומען טעלעפאָניש נומער 123

„הצפירה"

עתון יומי, מדיני וספרותי (נוסד בשנת תרכ"ב)

מופיע בוורשה מיום הראשון, 15 מרץ 1931.

בהשתתפות טובי הסופרים העברים.

הכתבת : „Hacefira", Warszawa, Leszno 54, tel. 709-95

מתקבלת התחתימה :

בפולניה — לחודש 7 זהובים.

הכתבת למשלוח מכתבים :

„Hacefira", Warszawa, skrzynka pocztowa 509

בלונדון „הצפירה" ישולח ע"י שליחים מיוחדים בבקר השכם.

בכל ענינו „הצפירה" לפנות: לבא כח של „הצפירה" ז. ווינער, קונסטנטינובסקה 49.

Dr. Wołkowyski

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

צעגיעלניאַנאַ 86

טעלעפאָן 216-90

ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט וועניריש קראַנק-הייטען און מענער-שוועבע. אַלע-אַרט אַנאַליזע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַלען.

נעמט אָן בין 9—2, און פון 5—9 אָוונד.

בעזונדער יוראַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. M. GOLDFARB

ספּעציאַלעס פון הויט- און געשלעכטס-קראַנקהייטען

זאַוואַדזקאַ 18, טעל. 115-93

אַן ערלעכער קראַנקהייטס

נעמט אָן פון 8—10 צו אָוונד

אַ ספּעציעלער יוראַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. H. Różaner

ספּעציאַלעס פון הויט- און געשלעכטס קראַנקהייטען

אַן ערלעכער קראַנקהייטס

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08

נעמט אָן פון 8—10 צו אָוונד

אַ ספּעציעלער יוראַרטע-זאַל פאַר פרויען.

פלעגט די פיס

PEDICURE

S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka) m. 10, tel. 170-37

נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 געוו. אָסיסטענט בײַ מיסטער עלעמאַן (הינער-אויגען אַנשטאַלט אי ונדאָן) ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היהנער-אויגען אָן האָרנהויטווי אַריינגעוואַקסענע נעגעל אָהן שמערצען.

Dr. med. N. ROZEN

צאָהן-כירורג

ערקראַנקונג פון צעהן, שטשענקעס, דושאַנסלעס, גומען, צונג-קראַנקהייטען א. ד. גל. צייהן-רעגולירונג, רענטגענדיאַגנאָסטיק.

אַנדזשעיאַ 7, טעלעפאָן 216-57

נעמט אָן פון 3 ביז 7 אָוונד

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט

פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוועכע

בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען

אויך עלעקטרא-טעראַפּיע אַנאַליזען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40

נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה, און פון 5—9 אָוונד.

זונטאָג פון 9 ביז 1 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

קיוא

ZACHĘTA

זגיערזשער-גאַס 26.

פון 13-טען אַפּריל און ווייטערדיגע טעג !

העריליכער דאַפּעלט פּראַגראַם !

1 בילד: מאָנומענטאַלער פילם פון לעבען פון אינדיען פול מיט עמאָציעס א. נ.

„דאָס האַרץ פון מאַהאַראַדזשאַ"

אין די הויפּטראָלען:

Joohne Kean, Gilian Dean i Jan Kucharski.

2. בילד: אַ דראַמע אויפ'ן פאָן לויט דער ערצעהלונג פון גאַבריעלאַ זאַפּאָלסקאַ א. נ.

„פּאַליצמייסטער טאַגיעיעוו"

אין די הויפּטראָלען:

Bogusław Samaorski, Nora Ney i Zbyszko Sawan.

אויסגעצייכנט. אָרקעסטער אונטער לייטונג פון י. סטעפאַנסקי אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג. פרייזען ערמעסיגט. דער זאַל איז גוט געהייצט.

PROSZEK OD BÓLU GŁOWY DLA DOROSŁYCH

„KOWALSKINA"

USUWA NAJSILNIEJSZE BÓLE GŁOWY

A.K.

FABRYKA CHEMICZNO-FARMACEUTYCZNA „AP. KOWALSKI" WARSZAWA.

די שענסטע פאָטאָגראַפישע אויפנאַמען

און סאַלידע אויספיהרונג איז נאָר אין דעם

ערשטקל. קונסט - פאָטאָגראַפישען אַטעליער

„PARISIEN"

אינהאַבער: ה. כראַמאַ, לאָדז, פּראַנציסקאַנער № 30

עס ווערען אויסגעפערטיגט אַלערליי אַרבייטען, וואָס אָנבעלאַנגט צו פאָטאָגראַפיע, צ. ב. רעפּראָדוקציעס פון מאַלער - בילדער, מאַשינען-פּלענער, אַרכיטעקטור, פאַבריקס-לאָקאַלען, אינערן און אויסערן-אויפנאַמען, פעראיינס-בילדער, גרופּען, בעלער, באַנקעטען, אַרטיסטישע קרייזען, אַמאַטאָרען-פאָרשטעלונגען א. אַ. וו. אַלע אויפנאַמען ווערן אויסגעפיהרט דורך מיר פערזענליך. ספּעציאַליטעט פון פאָרטרעטען, ווי אויך אַ גרויסער אויסוואַהל פון פערשידענע ראַהמען, צו זעהר בילליגע פרייזען.

צופאָהר מיט די טראַמווייען 1, 6, 14.

מיט אַכטונג

Zakład Fotograficzny „PARISIEN"

wł. H. SROKA

Łódź, Franciszkańska 30

אויטאָגענישע שווייסונגען

מעטאַל-בעאַרבייטונגען

און שלאָסער-אַרבייטען

פאַר האַנדווערקער ראַבאַטן

J. Reder, Łódź

Konstantynowska 11/13,

(róg zachodniej)

אַ וואוינונג

פון 5 צימערן

מיט אַלע בעקוועמליכקייטען אין צענטרום פון שטאָט פראָנט 2-טער שטאָק פון זאָפּאָרט איבערצוגעבען. גענויערעס טעלעפ. 127-68 אָדער 158-67.

אַ מעבלירט זוניג צימער

זאָפּאָרט צו פערדינגען

6 Sierpnia 28 front 3 piętro m. 11.

אַ פאַבריקס-לאַקאַל

ווערט געזוכט

פאַרטער אין צענטרום פון שטאָט מצגליך אויך נאָהענט פון צענטר.— פערמיטלער געוואונשען. אָפערטען אפּציגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" אונטער P. P.

הלא חכמה תקרא

ותבינה תתן קולה

אם תקח אמרי ומצותי תצפן אתך, אז תשכן בטח ושינה, כי הלך בתום ילך בטח ומעקש דרכיו יודע

איבער דעם זאַלסטו נאָר קומען אין ביוראָ

פון ד. מאַנעלאַ

וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף אויפ'ן ערשטען הויף פּיעטריקאָווער 17, לינקע אָפּיצינע פאַרטער, טעל. 124-95

וואו עס ווערט פינקטלין ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציוולנע, קאָרנע האַנדלאַווע, אָפּעלאַציעס, אַדוואַלאַציעס, קלאַזעטלעס זאַבעזפּיטשעניעס אויף אַלע שעטע אין פּולען, הייגען דירות אין אַרושאַנד ראַזיעמשע. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. בעמ.: קלאַזעטלעס און זאַבעזפּיטשעניעס ווערען בײַ מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה.

מיט אַכטונג ד. מאַנעלאַ,

פּיעטריקאָווער 17, 1-טער הויף

שרייבען שעהן און שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס, אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אפילו דאָס וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.

זאַוואַדזקאַ 19 וש. פר

צו וואָס לײַדען שמערצען פון אַרציסקעס, אַז אין 2 טעג קענט איהר זײַ בעזייטיגן נוצענדיג פּלאַסטער „ראַדיקאַל" פרײַז 30 גר. אויך קינסטליכער שניי נוצט אויף פערשידענע פערוויילונגען, ווי בעלער התונות א.ז.וו. אַ שאַכטעל געניגט אויף 100 סעאַנסען פרײַז 30 גר. צו בעקומען בײַם צייטונג פערקויפער, ווינער, פּיעטריקאָווער 10.

פוילישע שפּראַך

ווערט ערלערנט גרינדליך דורך אַ קורצע צייט

חסכאַדניאַ 20, ווו. 2.

לעזט און אָבאָנירט

דאָס

„לאָדזער טאָגעבלאַט"

געוועזענער מיליטער-בעאַמטער

ב. מאַן,

פּיעטריקאָווער № 10

שרייבט ביטעט און גיט געוויסענהאַפטע עצות אין אַלע מיליטער - ענינים.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אַנגעוועהנטאַגטע ענינים זאָלסטו קומען צו ליטען אין דעם ביוראָ

פּעטריקאָווער 17

2-טער הויף פאַרטער

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַבעזפּיטשעניעס אויף אַלע שעטע אין פּולען איז משך פון 24 שעה. אָפּעראַציעס, אָפּאַזיציעס, אַדוואַלאַניעס, רעקורסען וועגען פּענסיע, מיזעס אין קאָמיסאַריאַט-זשאַנדאַ, וועמפּער-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּולען, אין גאַליציען ווערען פינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די בילליגסטע פרייזן. שיתפות-אַסטען, סטאַטוטן, איבערזעצונגען אינטערעסאַנטע, אַקטן, דאַקאַוויזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדרעסירונג, עוועניטוועל מיט אָנ' דוואַקאַט.

די איינציגע טאָכטער

פון ישראל מאַנעלאַ

2-טער הויף פאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.

בעמ.: דאָס ניי „געבאַקענע" מאַנעלאַ-ביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך

אין צווייטען הויף פאַרטער

טעלעפאָן 148-79

קאַלערטע דאַמען-וועש

און ווייסע

נעמט אָן צו שטיקען און נייען מיט אייגענע ווי אויך אָנפערטרוטע וואָרע ווי Petite-reine Crêpe-de-Chine א.ז.וו. אַלעס לויט פאַריזער און ווינער זשורנאַל. זאַוואַדזקאַ 27 בלייוויס.

וויכטיג פאַר דאַמען !

מאַכט איך די עלעגאַנטסטע דאַמען - הוטן נאָך דער לעצטער פאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַרבייטע איך אויף גענצליך ניי. געדענקט דעם אַדרעס :

2.50 זל. פאַר אַ גאַר

23 זאַוואַדזקאַ 23

אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פאַרטער.

בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויס-פערטיגונג - 50 פּראָצ. בילליגער

„TOLA"

דאַמען-סאַלעוקעס

פון אַלטע פילץ-היטען אונד אַזערשיר מענער אָדער דאַמען-היט, מאַך איך די שענסטע פאַסאָנס אַקאָרדיאָן אין פיינסטער אויס-פיהרונג צו שפּאָט בילליגע פרייזען.

אַבאָנאַמענט-פּרייז : פון 1 יאָר 3 רובל, פון 6 חדשים 1.50 רובל, פון 3 חדשים 80 קאָפּ. אין פּאָלען: פון 1 יאָר 3 רובל, פון 6 חדשים 1.25 רובל. אַנאָנסען-פּרייז : פאַר מילליטערישע אַנאָנסען 50% מעהר, אויסער דער שטאָט—50% מעהר, פון די ערשטע בלאַט נישט אַרומגענומען קיין רעקלאַמען.

Redaktor Dawid Z. Hamburski

Wydaje Dawid Z. Hamburski w Łodzi Piotrkowska 86